

§ 1 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

COM(2023) 411 och COM(2023) 416 till miljö- och jordbruksutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 6 november*.

COM(2023) 445 till trafikutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 8 november*.

§ 2 Svar på interpellation 2022/23:392 om snabbhetspremien i föräldraförsäkringen

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Statsrådet ANNA TENJE (M):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka för en fantastisk begivenhet under riksdagens högtidliga öppnande. Det är en ynnest att få fira demokratin och yttrandefriheten på ett sådant sätt. Tack så mycket för det!

Herr talman! Jag vill också tacka interpellanten för en väldigt välskriven och bra interpellation. Annika Hirvonen har frågat mig om jag avser att förändra snabbhetspremien i föräldraförsäkringen.

Sverige har världens mest generösa föräldraförsäkring som ger förutsättningar för båda föräldrarna att ta ett stort ansvar för omsorgen om barnen och samtidigt förvärvsarbeta.

Stor flexibilitet och förutsebarhet i föräldraförsäkringen är viktigt vid planering av föräldraledigheten. Den så kallade snabbhetspremien innebär att föräldrapenning kan lämnas på en högre nivå baserat på tidigare sjukpenninggrundande inkomst, trots att föräldern till exempel arbetat deltid efter första barnets födelse. För att komma i fråga för snabbhetspremien ska en förälder bli gravid på nytt innan ett barn är ett år och nio månader.

Snabbhetspremien är tänkt att förbättra möjligheten att kombinera arbetsliv och familjeliv samt bibehålla en god ekonomisk situation under småbarnsåren. Viss kritik har riktats mot denna särskilda beräkningsgrund, och förslag om att avskaffa snabbhetspremien har lämnats bland annat i samband med en tidigare översyn av föräldraförsäkringen. Det förslaget bereds för tillfället i Regeringskansliet.

Kvinnors hälsa i samband med graviditet och förlossning är en prioriterad fråga för regeringen. Regeringen har för statens räkning ingått en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, för år 2023 i syfte att uppnå en mer personcentrerad, tillgänglig och jämlik mödrhälsovård och förlossningsvård som är säker och bygger på bästa tillgängliga kunskap. Regeringen har även gett Socialstyrelsen ett uppdrag att föreslå en nationell plan för förlossningsvården. Planen ska ange en tydlig inriktning för utvecklingen av förlossningsvården och utgöra ett stöd för ett mer strategiskt och systematiskt förbättringsarbete inom regionerna.

Det är angeläget att underlätta för gravida kvinnor att kunna fortsätta att arbeta i stor utsträckning under graviditeten. De som av olika skäl inte kan arbeta ska ha ett tryggt och förutsebart socialförsäkringsskydd. *Utredningen om en översyn av socialförsäkringsskyddet för gravida – ett modernare regelverk* (S 2021:10) har lämnat förslag som syftar till att modernisera regelverken för graviditetspenning och sjukpenning vid graviditet samt förbättra kunskapen om risker i arbetsmiljön för gravida. Åtgärderna beräknas få positiva effekter på kvinnors hälsa. Även de förslagen bereds just nu i Regeringskansliet.

Införandet av de så kallade dubbeldagarna i föräldrapenningen har visat sig ha positiva effekter på kvinnors hälsa, i form av bland annat minskad risk för att besöka sjukhus, bättre konvalescens, minskad risk för förlossningskomplikationer samt minskad förskrivning av ångestdämpande läkemedel.

Regeringen anser att föräldrar bör få fler verktyg och ökade möjligheter att använda föräldrapenningen mer flexibelt, i syfte att stärka valfriheten och för att öka förutsättningarna att kombinera just det viktiga familjelivet med ett högt arbetskraftsdeltagande. Som ett led i det arbetet håller ett förslag om utökade möjligheter att använda dubbeldagarna på att remissbehandlas, och även det förslaget bereds vidare i Regeringskansliet.

Regeringen har även den 15 juni 2023 beslutat om en lagrådsremiss om en möjlighet att överlåta föräldrapenning. I den lagrådsremissen lämnas förslag som syftar till att underlätta för olika familjekonstellationer att använda föräldrapenningen på ett mer flexibelt sätt.

(Applåder)

Anf. 2 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Herr talman! Jag tackar för svaret. Det är positivt att regeringen ändå fortsätter att titta på frågan om snabbhetspremien. När snabbhetspremien infördes handlade det om att säkerställa en helt central aspekt av föräldraförsäkringen, nämligen att man har en god ersättningsnivå.

Vi i socialförsäkringsutskottet hade nyligen besök av ett antal forskare som hade studerat sambandet mellan å ena sidan utformningen av föräldraförsäkringen och å andra sidan hälsan hos mammor, pappor och barn. De kunde konstatera att en generös föräldraförsäkring både i längd och i att ha en bra ersättningsnivå är viktig för hälsan.

Man kan tydligt se att en generös föräldraförsäkring förbättrar mammors hälsa och även pappors hälsa. Men man kunde också väldigt tydligt se att just snabbhetspremien har fått oavsiktliga negativa hälsoeffekter. När den infördes gällde den om man fick barn under ännu kortare tid än i dag. Då kunde man behålla sin högre SGI och få en högre ersättning från föräldraförsäkringen.

Man såg hur framför allt svenskfödda kvinnor började föda sina barn i mycket tätare följd. Kvinnorna anpassade sig alltså efter föräldraförsäkringens utformning och snabbhetspremien. På samma sätt var det när man förlängde tiden för skyddet för SGI. Då kunde man se att samma grupp av kvinnor fick längre tid mellan barnens födslar. De anpassade sig återigen efter hur vi politiker, staten, hade utformat föräldraförsäkringen.

Det som forskarna kan säga vad gäller hälsoeffekter behöver tas på stort allvar. De negativa konsekvenserna av täta födslar drabbar både kvinnorna som bär barnen och faktiskt också barnen. Olika förlossningskomplikationer och skador blir vanligare med täta graviditeter, och det ökar risken för missfall och för tidiga födslar. För tidig födsel i sin tur har olika konsekvenser och ökar risken för andra utmaningar för barnen senare i livet.

Mot den bakgrunden är det väldigt viktigt att den här frågan tas på allvar. Å ena sidan behöver vi värna att föräldrar får en god ersättning, det som var avsikten när man införde snabbhetspremien. Å andra sidan tycker jag verkligen att staten ska undvika att påverka kvinnor att föda barn tidigt i följd om det inte ger de bästa förutsättningarna vad gäller hälsa.

Det är självklart alltid upp till var och en när och hur man vill föda barn och om man över huvud taget vill skaffa barn. Men staten bör inte uppmuntra på det sätt som man gör med snabbhetspremien.

Därför undrar jag om Anna Tenje är villig att titta på en förlängning av tiden så att den snarare ligger i linje med vad som är hälsosamt.

Anf. 3 CAROLINE HÖGSTRÖM (M):

Herr talman! Snabbhetspremien, som den ser ut i dag, har gällt sedan 1986. Den gynnar den som går ned i tid eller på annat sätt arbetar mindre mellan de båda barnen.

Denna regel har, precis som ledamoten Hirvonen var inne på, gjort att svenska kvinnor föder barn med tätare intervall än de gjorde förut men också jämfört med kvinnor i andra länder. Regeln har dock än i dag ett syfte, och det är just att kvinnor inte ska ta en alltför stor ekonomisk smäll vid täta födslar.

Med det sagt finns det skäl att problematisera, både kopplat till ekonomin och jämställdheten men framför allt kopplat till hälsan för mamma och barn.

Herr talman! Som statsrådet var inne på har det kommit en hel del intressanta rapporter, från bland andra IFAU, som problematiserar och visar på några av de negativa effekter som snabbhetspremien innebär.

Socialförsäkringsutskottet fick under riksdagens forskningsdag en förhandsvisning av en intressant studie som ännu inte är publicerad. Det blir lite knepigt för statsrådet att ta till sig en studie som ännu inte är publicerad, även om jag tycker att det är en viktig debatt vi har. Det är viktigt att vi tittar på konsekvenserna. Det finns skäl för en analys där man noggrant väger för- och nackdelar.

Statsrådet lyfter också fram viktiga perspektiv kopplade till bland annat mödra- och förlossningsvården – något regeringen redan gör viktiga satsningar på. Det handlar även om regeringens efterlängtade reformer kopplat till både dubbeldagar och mer flexibla möjligheter för föräldrar att överlåta dagar.

Föräldraförsäkringen har länge stått still och inte följt med samhällets utveckling. Som nämnts har snabbhetspremien snart 40 år på nacken. Barnafödandet ser väldigt annorlunda ut i dag. Det finns fortsatt behov av reformer inom föräldraförsäkringen för att ha fokus på arbetslinjen, på barns och kvinnors hälsa och välmående och framför allt på kvinnors möjlighet till självbestämmande. Några av de reformer som regeringen redan har presenterat är viktiga steg i rätt riktning.

Anf. 4 Statsrådet ANNA TENJE (M):

Herr talman! Jag kan börja med att konstatera att hur vi konstruerar vårt socialförsäkringssystem och hur vi väljer att hantera våra skatter och våra bidrag har stor påverkan på hur människor agerar.

Om vi väljer att sänka skatten på arbete och göra det mer lönsamt att arbeta – då arbetar vi mer, och fler jobb skapas. Om vi skapar ett bidragssystem där det är mer lönsamt att gå på bidrag än att arbeta – då är effekterna sådana att fler stannar i ett bidragsberoende. Och det är klart att om vi konstruerar ett socialförsäkringssystem, i det här fallet en snabbhetspremie inom föräldraförsäkringen som gör det lönsamt – så får man väl säga – att föda barn tätare blir också effekterna sådana.

Herr talman! Jag vill vara noga med att påpeka att jag delar både ledamoten Hirvonens och ledamoten Högströms synpunkter på kvinnors hälsa. Det är oerhört viktigt att vi ser just till kvinnors hälsa och välbefinnande. Det finns risker med täta graviditeter och förlossningar, och precis som jag nämnde i interpellationssvaret är kvinnors hälsa i samband med graviditet och förlossning en prioriterad fråga för regeringen.

Det arbete som nu har inletts med att skapa en mer personcentrerad, tillgänglig och jämlik mödravård och förlossningsvård byggd på den bästa tillgängliga kunskapen är just ett sådant viktigt steg som regeringen har tagit. Vi har avsatt 1,6 miljarder kronor i satsningar 2023 och har även aviserat 1,5 miljarder kronor årligen 2024 och 2025.

Ännu ett steg i denna riktning är att Socialstyrelsen nu ska ta fram en nationell plan för förlossningsvården som anger en tydlig inriktning för en utveckling av förlossningsvården som ska inbegripa både vård och förebyggande insatser vid graviditet och förlossning och tiden efter det.

Jag vill dock vara tydlig med att snabbhetspremien i sig inte är något självändamål. För mig är det en självklarhet att vi ska ha en god och tillgänglig vård för alla mammor. Detta arbete är regeringen aktivt med i, precis som jag har nämnt.

På samma sätt är familjens rätt att utifrån sina egna förutsättningar själva planera sin familjebildning en naturlig utgångspunkt för regeringen. Här är det viktigt att vårda redan generösa system och att se till att de är flexibla så att de tillgodoser många olika familjers behov och skapar stora möjligheter.

Förra året föddes för första gången fler barn av mammor som var äldre än 45 år än av kvinnor som var yngre än 19 år – detta enligt statistik från SCB. Det fick mig att haka till ganska rejält. När familjer hamnar i en situation där kvinnor är allt äldre när de skaffar barn kan det såklart få följderna att man får fler barn i tätare följd om man är angelägen att få fler barn än ett.

Detta är ett val som man gör själv som kvinna. Jag tror inte att vare sig interpellanten eller någon annan i den här kammaren är speciellt intresse-

rad av att ge sig in i att bestämma en sådan sak. Men om vi har ett system med incitament som uppmuntrar att man föder tätare för att få behålla vissa ekonomiska fördelar är risken, precis som båda ledamöterna har varit inne på, att fler agerar på det viset.

Prot. 2023/24:4
14 september

Svar på
interpellationer

Anf. 5 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Herr talman! Jag instämmer verkligen i det sista som Anna Tenje var inne på: Naturligtvis ska var och en få välja själv om och när man vill föda barn. Det som blev slående tydligt under forskningsdagen i riksdagen var att beslutstillfällena för snabbhetspremiens införande och förändring verkligen påverkade kvinnors födelsemönster. Jag tycker att det är viktigt att vi politiker tar till oss detta och agerar.

En viktig aspekt som forskarna verkligen betonade var att ersättningsnivån i föräldraförsäkringen är av jättestor betydelse ur ett hälsoperspektiv. En ekonomisk stress blir en börda ovanpå den stora påfrestning det innebär att få ett barn rent fysiskt om du är den som har behövt bära barnet under graviditeten och föda det. Det handlar också om sömnbrist och påfrestningar av olika slag när barnet väl är fött. Den ekonomiska stressen är alltså viktig att ta hänsyn till, och därför diskuterar vi i Miljöpartiet olika lösningar på situationen.

Att enbart ta bort snabbhetspremien kommer att leda till att vissa kvinnor får lägre ersättning jämfört med om den finns kvar. Den utredning som regeringen bereder föreslår ett borttagande. Men man kan ju tänka sig olika alternativ med förlängningar eller andra sätt att kompensera kvinnor som av olika skäl inte har kunnat eller hunnit komma tillbaka till ett heltidsarbete. Graviditet och förlossning kan trots allt innebära konsekvenser också för arbetsförmågan.

Därför ställde jag en fråga i mitt första inlägg. Jag vill ställa den igen, för jag uppfattade inte att jag fick något svar. Överväger regeringen andra alternativ än ett borttagande? Det kan till exempel handla om att man förlänger SGI-skyddet eller på annat sätt kompenserar kvinnor för det ekonomiska bortfall som ett borttagande trots allt skulle innebära – inte för alla kvinnor, men för en del.

Anf. 6 CAROLINE HÖGSTRÖM (M):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka statsrådet för debatten och för kloka inspel, och jag vill också tacka Hirvonen för att hon har lyft fram frågan.

Precis som statsrådet säger finns det inget självändamål med snabbhetspremien, men det finns skäl till att titta på den generellt. När man ändrar någonting ställer det krav på att man undersöker helheten noggrant. Kommer detta att ha en generellt positiv effekt eller inte? Kommer barnafödandet att förändras med ett borttagande av snabbhetspremien? Alla de här frågorna måste man väga in noggrant när man gör förändringar.

Man kan alltid önska att man hade haft detta facit på 80-talet, när man införde reformen. Men det hade man inte. Innan man tar bort någonting måste man också titta på dagens situation och de konsekvenser det får för barnafödandet och för hur människor planerar sitt föräldraskap.

Detta är såklart ingenting som sker i en handvändning. Det måste ske med noggrannhet. Jag är dock övertygad om att regeringen, särskilt med statsrådet Anna Tenje i spetsen för dessa frågor, kommer att göra kloka

överväganden och väga in både familjers möjlighet till självbestämmande, kvinnors och barns hälsa samt målet om ett mer jämställt föräldraskap.

Anf. 7 Statsrådet ANNA TENJE (M):

Herr talman! Jag delar både ledamoten Hirvonsens och ledamoten Högstroms synpunkter helt och fullt. Vi verkar vara ganska ense i denna fråga, vilket jag tror är viktigt och bra. Det är en väldigt komplicerad fråga som inte är helt enkel att lösa. Man behöver ta ett bredare grepp.

Snabbhetspremierna är som sagt inget självändamål. Det viktiga är att se till kvinnors hälsa men också deras möjlighet att göra självständiga val i sitt liv. Å andra sidan får de inte hamna i en situation där de halkar efter när det gäller lönen, karriären eller för den delen pensionen. Detta är ingen enkel fråga att lösa.

Ledamoten Hirvonen ställde en direkt fråga till mig: Är jag villig att se över och titta på förlängningen? Jag stänger inga dörrar när det gäller den här frågan. Jag är villig att titta brett på den, och även på övriga förslag som ligger i den tidigare utredningen, i syfte att å ena sidan stärka kvinnors möjlighet att göra självständiga val och å andra sidan stärka jämställdheten och se till att vi får ett mer jämställt uttag.

Jag var inne på det tidigare: Dubbeldagarna, som vi ämnar gå vidare med och utöka, är ett sätt. Man har märkt att utökade möjligheter till dubbeldagar har utnyttjats av både mamman och pappan, eller båda parterna, vilket gör att det blir ett mer jämställt uttag. Det visar sig också att i relationer där man använder sig av dubbeldagarna i högre grad än andra är kvinnorna betydligt mer välmående och deras konvalescens betydligt bättre. Vi ser likartade konsekvenser när det gäller förskrivning av ångstdämpande mediciner. Vi ser även andra fördelar, inte minst en starkare anknytning till, i de flesta fall, pappan.

Det finns många olika reformer man kan arbeta vidare med. Några har vi från regeringens sida redan satt igång. Dem är jag väldigt stolt över. Jag ser också fram emot ett fortsatt gott samarbete här i kammaren mellan oss som drivs av dessa frågor och tycker att det är viktigt att skapa flexibilitet och större möjligheter för barnfamiljerna, att stärka jämställdheten och att samtidigt i alla delar stärka kvinnornas möjligheter att göra självständiga val och dessutom må väl och få en god förlossningsvård.

Anf. 8 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Herr talman! Jag uppskattar verkligen att statsrådet har en öppenhet och ett intresse för frågan. Jag hoppas också att vi kan fortsätta ha en dialog i de här frågorna, där det är viktigt med långsiktighet och politiskt bredsamsyn eftersom detta är stora och viktiga system som ska hålla över tid.

Därför vill jag passa på att ställa ytterligare en följdfråga på statsrådets svar. Statsrådet lyfter där fram flera aspekter, bland annat frågan om dubbeldagar. När man är föräldraledig tillsammans har kvinnor större möjlighet och tar sig också mer tid att se efter sin egen hälsa och söka vård för olika typer av fysiska eller psykiska besvär som kan vara relaterade till förlossningen, även om det inte måste vara så.

Utifrån det jag kunnat läsa mig till verkar det framför allt handla om den allra första tiden efter att man fött barn. Jag kan själv säga att när jag blev mamma var jag inte redo att klara mig ensam med mitt nyfödda barn efter två veckor. Jag är djupt tacksam för att min dåvarande man var med

och delade ansvaret under den första omtumlande tiden. Det har också blivit vanligare i många kretsar att båda föräldrarna stannar hemma i början.

Regeringens förslag ger dock möjlighet att ha dubbeldagar under en lång tid. Jag undrar om man har sett några belägg för att detta har en positiv effekt senare. Jag tänker mig att det är väldigt angeläget att se till att man får mer tid tillsammans precis i början.

Anf. 9 Statsrådet ANNA TENJE (M):

Herr talman! Stort tack för den här debatten, vill jag börja med att säga. Jag tycker att den är viktig. Det är väldigt givande att ha denna typ av diskussioner för att kunna flytta fram positionerna än mer när det gäller en modern föräldraförsäkring, men också för att se till att både kvinnors hälsa och jämställdheten stärks.

Det är dock en väldigt komplicerad fråga, och det behövs därmed ett lite bredare beredningsarbete kring dessa viktiga saker. Som vi var inne på tidigare: Hur vi konstruerar våra socialförsäkringssystem, bidragssystem eller för den delen skattesystem får direkt verkan i hur folk agerar. Det är inget konstigt med det, men det är därför viktigt att det blir rätt och riktigt. Innan vi väljer en annan väg och går åt ett annat håll är det viktigt att man har belyst alla delar.

Dubbeldagarna kommer att vara en väldigt viktig reform, och jag är väldigt stolt över att vi har gått fram med de här olika förslagen. När det gäller just uttaget och var man får störst effekt är det så, som jag tror att ledamoten själv implicit säger, att ju tidigare desto bättre.

Nu har vi redan dubbeldagar i vårt system, och då har vi redan en starkt möjlighet. Nu hoppas jag kunna utöka den möjligheten ytterligare och öka valfriheten, flexibiliteten och möjligheterna för Sveriges alla barnfamiljer. Precis som ledamoten Hirvonen och jag själv insåg när vi blev föräldrar för första gången behövs det hjälp och stöd från den andra partnern, och det leder också till ett ökat och mer jämställt uttag framdeles i flera fall. Framför allt stärker det jämställdheten och ger möjlighet för kvinnor att uppsöka vården, få ett bättre omhändertagande, få en snabbare konvalescens och på så vis kanske också faktiskt bli en bättre mamma.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 3 Svar på interpellation 2022/23:411 om Försäkringskassans anslag

Anf. 10 Statsrådet ANNA TENJE (M):

Herr talman! Åsa Eriksson har frågat mig hur jag och regeringen avser att agera för att Försäkringskassan ska ha erforderliga medel för att kunna utföra sitt uppdrag och inte behöva säga upp nödvändig personal.

Myndighetens ledning ansvarar inför regeringen för verksamheten och ska se till att den bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer inte minst av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndighetens hushållar väl med statens medel. Myndighetens ledning har också arbetsgivaransvaret för myndighetens personal.

Prot. 2023/24:4
14 september

Svar på
interpellationer

Försäkringskassans prognos från maj 2023 visade på ett kraftigt underskott i myndighetens verksamhet. Försäkringskassans ledning beslutade därför redan i början av sommaren 2023 om ett besparingsprogram för att på sikt nå en ekonomi i balans.

Sedan jag tillträdde som socialförsäkringsminister för snart elva månader sedan har jag och min stab haft en kontinuerlig dialog med Försäkringskassan. Givetvis kommer jag att ha det även fortsättningsvis, inte minst med tanke på att detta är angelägna frågor att följa.

Regeringen beslutade dessutom den 31 augusti 2023 att öka anslagskrediten för innevarande år i enlighet med Försäkringskassans framställning.

Herr talman! Jag har stort förtroende för Försäkringskassans ledning och för det sparprogram som man nu har tagit fram. Man har med beslutssamhet prioriterat och gått fram på olika punkter. Jag har ingen anledning att inte lita på myndigheten och på generaldirektören utan är stolt över det arbete de har gjort.

Anf. 11 ÅSA ERIKSSON (S):

Herr talman! Jag vill tacka statsrådet. Det är trevligt att vara här igen. Och det är roligt att se att också moderata kollegor har anmält sig till debatterna och är här i kammaren. Statsrådet kanske kan behöva lite eldunderstöd.

Herr talman! Statsrådet och jag är helt överens om att socialförsäkringen, som omfattar i stort sett alla som bor eller arbetar i Sverige, är en viktig del av de offentliga trygghetssystemen. De har stor betydelse för enskilda och för hela samhällsekonomin. För många människor är ersättningen från Försäkringskassan helt livsavgörande.

Herr talman! I en interpellationsdebatt om just anslaget till Försäkringskassan som statsrådet och jag hade den 13 december förra året sa statsrådet Anna Tenje: "Det är av stor vikt att de medel som tilldelas myndigheten används på ett effektivt sätt för att fullgöra kravet på en effektiv verksamhet." Gott så! Där är vi helt överens. Men sedan händer något.

Under sommaren har vi som bekant fått rapporter om att Försäkringskassan har tvingats säga upp provanställd personal, ungefär 450 personer, eftersom myndigheten inte har fått de förvaltningsanslag som man har begärt hos regeringen.

Herr talman! Det innebär att myndigheten har lagt massvis med pengar och tid på att rekrytera personer och på att utbilda personal och lära upp dem i verksamheten. Men sedan tvingas man säga upp personal, inte för att man inte behöver dem utan för att regeringen inte har givit tillräckligt med pengar för att betala personalens löner.

Herr talman! I vår förra debatt i ämnet sa statsrådet också att problemet inte bara är brist på pengar utan att brist på kompetens eller hög personalomsättning också kan vara ett problem. Jag håller verkligen med. Men brist på kompetens löser man inte genom att säga upp nödvändig personal som man nyss har hittat och anställt.

Herr talman! För mig är det svårt att förstå att regeringen inte har givit kassan de pengar man behövde, varken i höstbudgeten för i år eller i vårändringsbudgeten, vilket statsrådet signalerade i vår förra debatt. Statsrådet måste ändå rimligen ha insett att det innebar att Försäkringskassan skulle behöva säga upp personal.

Pengar har uppenbarligen funnits för att sänka skatten för de rikaste men inte för att behålla nödvändig personal på Försäkringskassan. Det tycker jag är en märklig prioritering. Är det verkligen en effektiv prioritering?

Herr talman! De uppsagda behövs bevisligen i verksamheten, eftersom handläggningstiderna nu växer. Kompetens är svårt att hitta. Det kostar pengar att rekrytera. Och det kostar mycket pengar att lära upp personal, upp till 1 miljon innan man är självgående, enligt de fackliga företrädare jag har pratat med. Och statsrådet brukar säga att stävja fusk och felaktigheter är en viktig prioritering. Det håller jag med om. Men hur ska personalen som är kvar hinna med att göra det när de blir färre?

Herr talman! Regeringens fagra ord om effektivitet verkar alltså inte vara annat än just fagra ord och fromma förhoppningar. Jag vill därför fråga statsrådet Anna Tenje: Vad är statsrådets bild? Menar statsrådet att uppsägning av 450 provanställda är effektiv användning av statliga medel?

Anf. 12 JONATHAN SVENSSON (S):

Herr talman! Både statsrådet och ledamoten Eriksson beskrev i sina första anföranden vikten av det svenska socialförsäkringssystemet. Jag kan bara instämma i det. Det är så centralt för många människors vardagliga försörjning i det här landet. Jag skulle vilja bygga vidare lite på den beskrivningen.

Under den tidiga sommaren kunde vi alla läsa om att Försäkringskassan behövde göra besparingar på personalsidan. Lite drygt hälften av alla provanställningar avslutades med kort varsel. Detta är extra tråkigt då det på många platser i landet gjorts många nyrekryteringar under våren.

Färre medarbetare med en lika stor arbetsbörda är inte en kalkyl som går ihop. Det kommer givetvis att få konsekvenser. Det kommer möjligen att innebära att sjuka människor som ansöker om sjukpenning kommer att få vänta ännu längre på sina beslut. Ofta är det människor som redan har knappa marginaler. De kommer att få ännu svårare att sätta mat på bordet, betala hyran och köpa julklappar till barnen.

Det kommer möjligen att innebära att föräldrar som ansöker om merkostnadsersättning för sitt barn med funktionsnedsättning kommer att få ligga ute med mer pengar för mediciner, specialkost och dyra hjälpmedel under ännu längre tid.

Det kommer möjligen att innebära att närstående till människor med livshotande sjukdomar som ansöker om närståendepenning kommer att överväga om hen verkligen har råd att stanna hemma med sin döende familjemedlem.

Jag är helt övertygad om att statsrådet är fullt medveten om den kostnadskris som slår otroligt hårt mot många svenska hushåll, mot vanliga familjer som har svårt att få sin ekonomi att gå ihop varje månad. Att i ett sådant läge behöva vänta på Försäkringskassans allt längre handläggningstider är för många i det här landet en omöjlighet.

Herr talman! Jag skulle kortfattat vilja lyfta fram ett antal exempel på ersättningar och förmåner där jag och garanterat stora delar av den här kammaren tycker att handläggningstiderna är på tok för långa. Det handlar om närståendepenning och sjukpenning. Där pratar vi om 30 dagar. När det gäller kostnader för vård utomlands är vi uppe i ungefär tre månader.

När det gäller assistansersättning pratar vi om fem månader. När det gäller sjukersättning är vi uppe i hela sju månader.

Det bör också noteras att de åtgärder som Försäkringskassan har vidtagit på personalsidan sannolikt ännu inte fått full effekt. Det kan alltså tänkas att handläggningstiderna blir ännu längre.

Herr talman! Vi alla här inne förstår att detta inte är en hållbar situation och att det kommer att sätta många människor i vårt land i en svår sits. Jag vill därför fråga statsrådet hur hon och regeringen ska se till att vanliga svenska hushåll som befinner sig mitt i den brinnande kostnadskrisen ska klara sig när de får vänta ännu längre på beslut om ersättningar som de sannolikt har rätt till.

Anf. 13 Statsrådet ANNA TENJE (M):

Herr talman! Jag vill redan nu tacka ledamoten Eriksson för att hon har ställt en angelägen interpellation om detta som är nog så viktigt att följa.

Regeringen lägger stor vikt vid att verksamheter vid våra statliga myndigheter är effektiva men också har en budget som är i balans. Försäkringskassan är en central del av vår välfärdsstat. Det är inte tu tal om saken; medarbetarna på Försäkringskassan är verkligen en viktig resurs och utgör egentligen grunden som hela verksamheten bygger på.

Jag har gjort många studiebesök vid försäkringskassorna och servicekontoren runt om i landet. Jag är imponerad av de medarbetare jag mött där. De har stor kunskap och många kloka synpunkter på hur man kan jobba bättre, effektivare och smartare och hur man i flera fall kan korta handläggningstiderna. De tar till sig ny teknik och använder sig av AI i stor utsträckning, just för att korta de långa handläggningstiderna. Detta arbete pågår runt om i landet, på samtliga av våra kontor och även på servicekontoren.

Jag är imponerad av det arbete som bedrivs. Men jag är också imponerad av ledningens sätt att hantera en svår och besvärlig situation. Det sparprogram som nu föreligger verkar just här och nu. Förhoppningsvis får det också positiva konsekvenser, så att man kan få en budget i balans men också fortsätta med verksamheten på ett effektivare sätt även framdeles.

Det handlar inte bara om att göra sig av med provanställda. Det är ett brett sparprogram med nogsamma prioriteringar från ledningen, som jag som sagt har full respekt och förtroende för.

Jag vill påminna ledamöterna som deltar i den här debatten om att det inte är så att myndigheterna är isolerade öar som inte påverkas av vår omvärld. Vi har ett tufft läge generellt sett i våra regioner, kommuner och företag – och givetvis även i hushållen, där det kanske i de flesta fall smärta allra mest. Men myndigheterna står inte fria från detta, och det är inte heller så att underskottet har uppstått i ett vakuum, som ledamoten Eriksson kanske ville låta påskina. Det handlar ju om ärvda försyndelser med kostsamma reformer som har varit underfinansierade sedan lång tid tillbaka.

Vi har såklart delvis ett arv från pandemin med ökande ärendebelastning inom vissa områden, medan andra områden kanske fått stå tillbaka sedan tidigare. Men vi har även en inflation som slår ganska hårt rätt in i hela Myndighetssverige. Nu, herr talman, när hushållen och företagen får bära ett tungt lass och kommunerna och regionerna gör sitt för att dra sitt strå till stacken och inte spä på inflationen ytterligare vore det väl väldigt

konstigt om inte också den statliga sfären och vi från statens sida föregår med gott exempel? Då är det viktigt att göra ett gott jobb, jobba med effektiviseringar och se till att få en budget i balans.

(Applåder)

Prot. 2023/24:4
14 september

Svar på
interpellationer

Anf. 14 ÅSA ERIKSSON (S):

Herr talman! Låt mig först avvika från ämnet och gratulera ledamoten Svensson till hans premiäranförande här i kammaren efter bara två dagar som ledamot. Jag är imponerad.

Jag hörde dessvärre inget svar på vare sig min eller ledamoten Svenssons fråga från statsrådet Tenje i hennes anförande här. Jag antar att det beror på att statsrådet Tenje håller med mig om det inte är en effektiv användning av medel att först rekrytera personal och sedan säga upp dem. Jag antar också att statsrådet Tenje inte har något bra svar på ledamoten Svenssons fråga om hur man ska stötta hushållen i deras ekonomiska problem när de inte får de pengar de väntar på från Försäkringskassan. Rätta mig gärna om jag har fel, men det är så jag tolkar de uteblivna svaren.

Herr talman! Jag vill också påminna statsrådet om det statsrådet sa i vår debatt den 13 december 2022. Då pratades det inte om några gamla försyndelser eller någon inflation. Då pekade statsrådet på att Försäkringskassan själv prognostiserade ett litet överskott för år 2022. Verkligheten verkar alltså förändras beroende på när vi diskuterar de här frågorna.

Herr talman! Jag har pratat med företrädare för de två facken på Försäkringskassan – ST och Saco – och de säger samma sak. För ett år sedan hade Försäkringskassan fokus på att stoppa kompetensflykten, sänka omsättningen av personal och skapa stabilitet för att kunna utveckla verksamheten. Det handlade om att effektivisera, digitalisera och hitta smidigare processer. Men i dag, herr talman, är många av de nyanställda uppsagda. Det råder i princip anställningsstopp, och det skapar luckor i organisationen. Det stoppar upp utvecklingsprocesser, och det förhindrar effektiviseringsarbetet som är så nödvändigt och skulle vara så välkommet.

Båda facken menar också – och det har jag även läst från generaldirektören i rapporterna från Försäkringskassan – att de pengar som Försäkringskassan fick från regeringen för att betala ut elprisstödet inte räckte. Försäkringskassan fick i stället omfördela medel och ta från andra anslag för att kunna få ut elprisstödet. Att man inte har de pengar och den personal man behöver påverkar förstås handläggningstiderna, precis som ledamoten Svensson tog upp.

Herr talman! För verksamhetsutvecklingen verkar det ha varit ett förlorat halvår. Uppsägningarna för med sig oro och omsättningen av personal ökar igen, och det leder till kringkostnader. En facklig företrädare säger att läget är extremt bekymmersamt för medarbetarna men framför allt för alla de människor som har rätt till ersättning från Försäkringskassan och till skyndsam behandling av sina ärenden men som nu får vänta.

Herr talman! Det här är allvar. Den anslagskredit som Försäkringskassan har fått är bara ett litet plåster på ett stort, blödande sår. Regeringen måste komma till beslut och ge besked till Försäkringskassan och andra myndigheter som behöver veta vad de har att röra sig med nästa år för att inte behöva säga upp ännu mer personal. Det är viktigt på riktigt för vanligt folk.

Jag vill återigen fråga statsrådet: Är det här en effektiv användning av statliga medel? Kommer Försäkringskassan att få tillräckligt med förvaltningsanslag i höstbudgeten så att de kan handlägga ärenden och betala ut ersättning till dem som har rätt till det inom rimlig tid?

Anf. 15 JONATHAN SVENSSON (S):

Herr talman! Jag noterar att det från regeringens sida inte finns någon tydlig plan för vanliga svenska hushåll som har svårt att klara sin ekonomi varje månad. Försäkringskassans minskade personalstyrka har redan börjat få konsekvenser.

När jag själv inte sitter här i riksdagen – jag är inne som ersättare nu – jobbar jag på just den myndighet vi diskuterar. Jag och flera av mina kollegor märker av hur allt fler vanliga människor ringer in och undrar över sina ärenden och när de kan få nästa utbetalning. Ofta handlar det om att sista betalningsdatum på hyresräkningen börjar närma sig och att pengarna på bankkontot tryter.

I Sverige har vi under lång tid sett hur befolkningen överlag haft stort förtroende för vårt gemensamma samhällsbygge och känt att samhället har funnits där för den som varit i behov av hjälp. Om vi önskar att det fortsatt ska se ut så måste socialförsäkringssystemet kunna fungera när vanligt folk behöver det som mest.

Jag vill återigen fråga statsrådet hur hon och regeringen avser att agera för att säkra vanliga svenska hushålls möjligheter att få ekonomin att gå ihop när de får vänta ännu längre på Försäkringskassans beslut.

Anf. 16 Statsrådet ANNA TENJE (M):

Herr talman! Jag får väl också gratulera Jonathan Svensson till ett väldigt bra val av första debatt att delta i och också till ett bra val av arbete att göra när han inte sitter i riksdagen.

Jag börjar med att bemöta ledamoten Erikssons påstående kring elstödet. Jag vet inte om det är en ren lögn som Eriksson försöker dra till med här i talarstolen eller om det de facto är så att hon är felunderrättad, men jag väljer givetvis att snälltolka eftersom det vore fasansfullt om man ville sprida sådana lögnar.

Det stämmer alltså inte och var inte på något vis så att pengarna för administration och utbetalning av elstödet inte räckte till och att man därför var tvungen att plocka från andra håll och att man därmed skulle kunna förklara underskottet med utbetalningarna av elstödet. Det stämmer inte alls. Det var till och med så att det blev pengar över. Nu tänker jag att vi har rätt ut det lilla snedsteget.

Det är självklart så att ingen ser fram emot ett sparprogram. Det är det väl heller ingen som tror? Det kommer förvisso ofta något gott ur det dåliga, men det är klart att ingen ser fram emot ett sparprogram. Det får förstås negativa konsekvenser i flera fall.

Jag kan bara konstatera att underskottet som sådant uppstod under de första tre månaderna i den första prognosen. Det såg inte ut som att det skulle vara en budget som inte var i balans när vi hade vår senaste debatt i frågan. Saker och ting händer! Att saker och ting är konstanta, som ledamoten Eriksson försöker låta påskina, är ju ett galet förhållningssätt.

Saker och ting har verkligen hänt i vår omvärld. Vi har en situation inte minst när det gäller vabben – den tillfälliga föräldrapenningen – som bitit

sig fast på en ganska hög nivå. Vi hade covidreglerna; när barnet hade minsta lilla snuva skulle det hållas hemma. Reglerna gällde under covid, men det är ett förhållningssätt som fortfarande gäller. Barn stannar hemma i större utsträckning, och föräldrar tar ut tillfällig föräldrapenning i betydligt större utsträckning än tidigare. Givetvis påverkar det både ärendebalansen och för den delen också ekonomin.

Detsamma har vi med assistansen. Det har gjorts en ganska omfattande reform för att stärka den, och det är klart att det får konsekvenser. Omställningsstödet och överenskommelsen mellan fack och näringsliv har, hur bra de än är, också gett konsekvenser. Om man då inte har tillfört tillräckligt mycket medel till att börja med, eller om det helt enkelt kostar mer än vad man hade beräknat, får det såklart konsekvenser.

Inflationen var jag inne på. Vi skrev nyligen upp prisbasbeloppet med 9,14 procent. Vi har en väldigt hög inflation och ökade kostnader. Om man inte tror att det får konsekvenser för myndigheternas ekonomi från en månad till en annan och vidare i tiden och att det de facto ökar underskottet lever man i en verklighet som är ganska långt ifrån den som vi andra befinner oss i här och nu.

Visst är det så att ett sparprogram aldrig är någonting som kommer att gå igenom helt smärtfritt. Det får konsekvenser, men det handlar om ansvarstagande. Jag har fullt förtroende för Försäkringskassans ledning, för generaldirektören och för alla de duktiga medarbetare som dagligen jobbar med att få till ett mer effektivt och dessutom mer serviceinriktat socialförsäkringssystem.

Anf. 17 ÅSA ERIKSSON (S):

Herr talman! Det är mycket man kan säga om det där anförandet. För det första är det skillnad på förvaltningsanslag, alltså kostnader för utbetalningen, och själva stödpengarna. I stället för att anklaga mig för lögn menar jag att statsrådet behöver ha en dialog med Försäkringskassan och fackliga företrädare. Det är de som berättar att de stöd man fick för själva utbetalningen av elprisstödet inte täckte kostnaderna.

Herr talman! För det andra säger statsrådet att jag inte skulle befinna mig i samma verklighet som ”vi andra”. Jag skulle vilja säga att det är regeringen som inte verkar befinna sig i samma verklighet som de familjer som nu får vänta i fem eller kanske upp till sex månader på besked om huruvida de har rätt till stöd för assistans till sina funktionshindrade barn eller inte. Det är så långa handläggningstider nu. Om man ansöker om assistans får man veta att det kan dröja upp till sex månader innan man får besked. Ett halvår är en otroligt lång tid att vänta på besked om huruvida man får stöd eller inte om man är en familj som lever i en ekonomiskt utsatt situation, vilket många gör. Detta är den verklighet som jag vill att vi ska prata om.

Det är dessutom så att Försäkringskassan har visstidsanställt pensionerade rutinerade handläggare, som skulle handlägga bland annat komplicerade LSS-ansökningar, för att beta av ärenden, förbättra balansen och korta köerna. Men i somras fick dessa handläggare veta att de inte längre var behövda, eftersom det inte fanns pengar. Det betyder att köerna fortsätter att vara långa. Vad tänker statsrådet göra åt det?

Anf. 18 Statsrådet ANNA TENJE (M):

Herr talman! Jag vill återigen tacka för interpellationen. Detta är ett viktigt ämne. Det är onekligen en väldigt angelägen fråga att följa, och det kommer jag också att göra. Jag ämnar göra det i en tät och nära dialog med generaldirektören och ledningen men också med de fackliga företrädarna, eftersom detta är en helhet.

Herr talman! Jag har stort förtroende för Försäkringskassan, för ledningen och för det sparprogram som nu föreligger, men också för medarbetarnas fantastiska förmåga att arbeta med effektivisering, tillgodogöra sig ny teknik och hela tiden jobba kontinuerligt med att förbättra det arbete som de bidrar med. Tack för debatten!

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 4 Svar på interpellation 2022/23:415 om fartkameror för att bekämpa brott

Anf. 19 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Rasmus Ling har frågat mig om några åtgärder kommer att vidtas så att kommunerna kan sätta upp hastighetskameror samt om jag och regeringen kommer att vidta andra åtgärder för att bekämpa allvarlig trafikbrottslighet.

Olika typer av kameror är förstas helt nödvändiga hjälpmedel i arbetet med att förebygga och utreda brott. Vi behöver trafiksäkerhetskameror som bidrar till en säkrare trafikmiljö och ett minskat antal döda och skadade i trafiken. Vi behöver också bevakningskameror som skapar trygghet och verkar i ett brottsförebyggande och brottsuppklärande syfte. Poliser som arbetar på gator och torg utrustas numera med kroppsburna kameror för eget skydd men också som en del av brottsbekämpningen.

Det är Trafikverket som i samverkan med Polismyndigheten ansvarar för trafiksäkerhetskameror på det statliga vägnätet. Det är kommunerna som i samverkan med Polismyndigheten ansvarar för trafiksäkerhetskameror på det kommunala vägnätet. Utöver de fasta trafiksäkerhetskamerorna disponerar polisen ett antal mobila trafiksäkerhetskameror som flyttas runt på olika platser.

Kommunerna har en helt central roll i det brottsförebyggande arbetet. Lagstiftningen ska förstås inte sätta upp onödiga hinder för en effektiv brottsbekämpning. Regeringen har därför utsett en särskild utredare som ska föreslå åtgärder för att ytterligare underlätta kamerabevakning för kommuner och regioner. Utredaren ska också analysera behovet av ökade möjligheter att kamerabevaka i syfte att bekämpa brott och upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Detta uppdrag ska redovisas senast i april 2024.

Till det kommer att regeringen för en kontinuerlig dialog med Polismyndigheten och andra brottsbekämpande myndigheter. Det är regeringens uppgift att styra och ge myndigheterna de förutsättningar som de behöver för att kunna bedriva sitt arbete.

Regeringen har i regleringsbrevet för 2023 uppdragit åt Polismyndigheten att säkerställa en kontinuerlig ökning av antalet fasta bevakningskameror till minst 1 600 stycken vid utgången av 2024. Polismyndigheten

har också sedan 2022 tillförts särskilda medel för en ökad teknisk förmåga där kamerabevakning är en del.

Kameror och andra tekniska lösningar är viktiga verktyg för polisen. Framför allt behöver vi fler polisanställda som använder verktygen. Regeringen gör därför också stora satsningar för att Polismyndigheten ska kunna växa.

Jag håller med Rasmus Ling när han menar att ytterligare brottslighet kan klaras upp när polisen arbetar aktivt med exempelvis trafikbrott. Kameror är en viktig del i det. Grunden är förstås kompetenta och engagerade poliser med hög närvaro och hög synlighet.

Anf. 20 RASMUS LING (MP):

Herr talman! Till att börja med vill jag tacka statsrådet för svaret på den skrivna interpellationen. Jag tycker att det är positivt att vi har en sam-syn om att tekniken kan vara till stor hjälp i brottsbekämpningen och brottsuppläkningen, att de som buskör i väldigt höga hastigheter i centrala områden kan ha kopplingar till annat samt att det därför kan finnas en särskild poäng i att polisen kan lagföra och utreda detta.

Man ska naturligtvis aldrig köra över angiven hastighetsgräns någonstans, men det är ändå en skillnad på att köra i 80 kilometer i timmen på en landsväg med 70-gräns och att köra 80 i tätbebyggt område där det är max 40 eller kanske till och med 30.

Sydsvenskan, den stora tidningen i södra Sverige, har i en rad artiklar beskrivit problemen i trafikmiljön i Malmö. Det är allvarliga problem som finns. Man kör väldigt fort mellan nio på kvällen och tre på morgonen. Det stör folks nattsömn och skapar en väldigt otrygg miljö på många sätt. Mäniskor har också övervägt att flytta på grund av detta.

Det finns en problematik i frågan som jag vill att justitieministern adresserar. Kommunerna Malmö stad och Helsingborgs stad har skickat skrivelser till Nationella operativa avdelningen, Noa, inom polisen med förfrågan om ett samarbete kring mobila fartkameror för att komma till rätta med denna problematik.

Svaret har dessvärre varit nekande. Målet med att använda kameror ska, menar polisen, i enlighet med deras överenskommelse med Trafikverket i första hand vara nollvisionen, alltså att få ned antalet skadade och dödade i trafiken. Det är förstås också jätteviktigt, men man har inte det trygghetsskapande perspektivet och säger alltså nej till kommunernas önskemål med det argumentet. Det finns tekniska möjligheter, men man använder dem inte.

Vad gäller de mobila mätstationer som justitieministern hänvisar till finns det, som statsrådet anförde, ett antal, men inte fler än 15 i hela landet. De har dessutom med råge nått sin tekniska livslängd, så det är ganska omständligt att drifta dem. Enligt polisen själv kommer det att dröja ganska länge innan man kommer att vara färdig med upphandling och kan ha sådana här stationer i kommunerna. Detta är naturligtvis beklagligt.

För dem som lyssnar på debatten – det är alltså olika kameror det pratas om. Polismyndigheten ska få fler bevakningskameror, men det är ofta i miljöer som torg eller kring sjukhus och annat. Här är det alltså övervakning av trafik på det kommunala vägnätet som avses, och det har man inte satsat på.

Prot. 2023/24:4
14 september

Svar på
interpellationer

Statsrådet nämner den utredning som tillsatts, herr talman. Problemet är att det i direktiven till utredningen inte nämns något specifikt kring övervakning i trafikmiljö. Det står visserligen att det inte finns något som förhindrar utredaren att lämna förslag, under förutsättning att det rymms inom tidsramen. Men problemet är att det inte bara handlar om själva bevakningen utan också om vad man gör med den information som man får från bevakningen.

Min fråga till statsrådet är om han är beredd att förtydliga direktiven till utredningen så att man adresserar den här problematiken.

Anf. 21 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Tack, Rasmus Ling, för en angelägen fråga! Jag kan inte på rak arm säga att det kan bli fråga om några tilläggsdirektiv ännu. Rasmus Ling pekar på en ganska öppen skrivning i direktiven, så jag kan absolut ta på mig att se till att den här frågeställningen på ett lämpligt sätt når utredningen. Vad utredningen sedan vill göra med den är förstås upp till utredaren.

Det som gör att jag tycker att det är väldigt positivt att dessa frågor kommer upp är naturligtvis att detta handlar om det brottsförebyggande och brottsbekämpande arbetet och med vilka verktyg det ska bedrivas, och om vikten av effektiva verktyg. I detta ligger naturligtvis den bredare frågan om vilka möjligheter tekniken erbjuder och, inte minst, den väldigt konkreta frågan om kameror med olika syften.

Det är helt riktigt, som Rasmus Ling var inne på, att bevakningskamerorna är något annat än trafiksäkerhetskamerorna. Enligt vittnesbörd som jag har uppfattat från väldigt många kommuner runt om i landet är möjligheterna för lokala beslutsfattare att parallellt med polisen genom kommunala beslut sätta upp bevakningskameror där man tycker att det finns ett behov av att öka tryggheten i praktiken rätt begränsade. Det kan ta lång tid; det är länsstyrelsen som har hand om tillståndsfrågan. Det finns många frustrerade och omdömesgilla kommunpolitiker där ute som tycker att dagens reglering är alldeles för rigid.

Det har därför varit väldigt viktigt att i ett tidigt skede i mandatperioden hugga tag i denna fråga och ge en utredare i uppdrag att se på möjligheten att egentligen vända på steken – ge kommunerna rätt att sätta upp bevakningskameror utifrån sina bedömningar och sedan ha en efterhandskontroll genom tillsyn för att säkerställa att det har skett inom lagens rāmärken. Detta är ett uttryck för insikten om behovet av att ligga nära i det lokala och av att besluten ligger så nära lokalkännedomen som möjligt.

När det gäller trafiksäkerhetsfrågorna och kamerorna i det sammanhanget är det klart att de primärt har ett annat syfte: kort och gott att övervaka trafiken. De har också en förebyggande effekt. Folk håller nere hastigheten om det finns en risk för att fastna i en kamera. Det är klart att de äger sitt berättigande redan av det skälet.

Jag förstår den efterfrågan som finns hos en lokalpolitiker i Malmö. När man ser denna typ av trafikstörningar vill man kunna övervaka detta på ett effektivt sätt.

Jag vill ta fasta på det som jag förstår att polisen har svarat; det var Rasmus Ling också inne på. Antalet mobila anläggningar av detta slag är begränsat, och jag förstår det som att man är inne i en upphandlingsprocess för att få en ny generation mobila stationer, förhoppningsvis fler än de 15

som finns i dag. Jag utgår från att detta ska ske i nära samspel med de lokalsamhällen där dessa stationer måste stå för att ha effekt.

Allra sist vill jag säga något om kopplingen mellan trafiksäkerhetskamerorna och den bredare brottsbekämpningen. Det viktigaste när det gäller trafik och brottslighet är att det är poliser som är ute och stoppar bilar. Det är när man stoppar bilar man kan slå i sina register, se om det finns stöldgods eller vapen och så vidare. Kamerorna har utan tvekan en betydelse i detta sammanhang, men de kan naturligtvis aldrig ersätta den närvarande, synliga polisen, som kan agera på plats.

Anf. 22 RASMUS LING (MP):

Herr talman! Det är bra att justitieministern låter utredaren adressera problematiken, och så får jag hoppas att man förtydligar direktiven om så krävs och fortsätter ligga på för detta.

Vi har fattat beslut i kammaren om ny lagstiftning som gör att kommunerna har ett lagstadgat ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Detta är något som många kommuner med glädje har tagit på sig – många har arbetat med det även tidigare. Detta hade vi en bred samsyn kring, och denna lagstiftning kunde antas tidigt i mandatperioden; den var beredd.

Som justitieministern säger i svaret är regeringens uppgift att ge myndigheterna de förutsättningar de behöver för att bedriva sitt arbete, och det ska inte finnas några onödiga hinder. Men då kommer man till problematiken att kommunerna vill och till och med kan sätta upp kameror som fångar registreringsnummer och så vidare, men det är ändå Polismyndigheten som måste ta detta vidare. Kommunerna har i dag möjlighet att exempelvis bötfulla felparkerare i sitt vägnät. Men man har inte möjlighet att bötfulla den som kör för fort i stadsmiljö. En fråga är om justitieministern skulle kunna tänka sig att se över den frågan – att helt enkelt ge mer muskler till de kommuner som vill arbeta med detta.

Ytterligare en fundering gäller det justitieministern säger om att polisen på plats måste ta dem som kör väldigt fort. Jag delar denna uppfattning. Men man kan även tänka sig att detta mycket snabbare än i dag kan nå polisen, om man har fler kameror som fångar upp registreringsnummer. Även med en utbyggnad kommer det att vara begränsat var polisen kan närvara rent fysiskt. Det skulle finnas tekniska möjligheter att arbeta mer effektivt med en typ av system som varnar och säger vart bilarna färdas så att polisen kan rycka ut. Men dagens regelverk måste i så fall anpassas efter detta.

Mot bakgrund av att regeringen ser som sin uppgift att bedriva arbetet så effektivt som möjligt borde det väl, herr talman, inte föreligga något hinder för att arbeta i den riktningen.

Anf. 23 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Låt mig bara ge några korta kommentarer. Först och främst vill jag understryka att jag verkligen ser det behov som Rasmus Ling lyfter fram när det gäller kameror för att övervaka trafik. Det är ett effektivt och resurssnålt sätt att övervaka om man ska göra det under längre tid och på särskilda platser, så att man inte behöver ha bemanning dygnet runt. Detta vill jag alltså på ett allmänt plan bejaka.

Prot. 2023/24:4
14 september

Svar på
interpellationer

Det är också lätt att sätta sig in i situationen för boende i områden där det körs på det sätt som Rasmus Ling beskriver. Där vill man förstås med vilka medel som helst få grepp om situationen. Där är vi helt överens.

Jag tror inte heller att vi är oöverens när jag sa att detta inte kan ersätta poliser. Då menade jag snarast det bredare brottsbekämpandet. En kamera kan trots allt inte leta efter vapen, sprängmedel eller stöldgods.

Något som kan göra det hela än mer effektivt framöver, när vi får igenom de reformer vi vill, är att en polisman som stoppar en bil genom några enkla slagningar i sin mobil ska kunna få en väldigt bra bild av vem man har att göra med och se om det finns anledning att göra beslag eller andra sökningar. Den typen av bredare brottsbekämpning förutsätter en fysiskt närvarande polis. Sedan kan man säkert hitta ett samspel däremellan, exempelvis med en teknisk utveckling som gör det möjligt att använda informationen från den här typen av kameror lite mer omedelbart och så vidare. Det vill jag gärna bevaka.

När det gäller bötfällandet är min utgångspunkt att en straffrättslig fråga av det slaget är en polisiär fråga som ytterst ska prövas av allmän domstol. Där är jag nog inte lika beredd att se förändringar, men i övrigt tycker jag att det finns många uppslag här som verkar produktiva att gå vidare med. Den diskussionen fortsätter jag gärna.

Anf. 24 RASMUS LING (MP):

Herr talman! Tack, justitieministern, för de svaren! För gemene man skulle det kanske inte upplevas som någon stor förändring eller revolution om kommunerna skulle få en sådan befogenhet. Straffrättsligt och för jurister är det en annan sak, men jag tycker ändå inte att man ska avfärda frågan. Även om man inte vill gå fullt så långt kan man ändå underlätta det hela.

Jag säger det igen: Det har varit en problematik. Kommunerna har samlat upp information som man sedan har gett till polisen, men polisen har sedan inte haft resurser eller tid att ta detta vidare. Då blir det ju ganska meningslöst att ta fram informationen, för även om man serverar den på ett fat går polisen inte vidare med ärendet. Då kommer man ju inte att fortsätta att ta fram detta. Det måste hända något med det ifall man ska bevara det arbetet från kommunens sida. Samspelet måste fungera för att det ska komma ut något av det.

I övrigt uppskattar jag att flera av förslagen inte avfärdas, utan en del tas emot positivt och en del ska föras vidare. Vi kommer naturligtvis att följa upp detta. Det är inte så många månader tills utredningen ska vara klar. Vi kommer att fortsätta att följa detta och ligga på för att stadsmiljön ska förbättras i Helsingborg och Malmö och på andra ställen i landet och för att denna problematik ska få en lösning.

Anf. 25 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Än en gång tusen tack, Rasmus Ling, för möjligheten att diskutera de här frågorna!

Låt mig avslutningsvis säga två saker med anledning av vad Rasmus Ling tog upp. Det första är att kommuner, precis som medborgare och andra aktörer i samhället, naturligtvis har rätt att ha höga förväntningar på polisen. Man väntar sig att polisen med varm hand ska ta emot underlag, underrättelseuppgifter och information som sedan kan ligga till grund för

att exempelvis lagföra folk som begår olika brott. Där är jag helt övertygad om att polisen inte har någon annan uppfattning, och jag vill understryka att det är en mycket legitim förväntan.

Det andra är att det också är en legitim förväntan hos kommunerna att ha stort inflytande över och stora möjligheter att påverka sådant som i praktiken är lokala frågor. Hur situationen för boende i vissa områden påverkas av trafiken är naturligtvis en sådan fråga. Det tycker jag också att man måste bekräfta. Det finns högt ställda och rimliga förväntningar på en god samverkan mellan kommuner och polis också i det här hänseendet. Det vill jag gärna understryka vikten av.

Det var också utmärkt att få ta upp förhållandena i just Malmö och Helsingborg i dagens debatt. Jag tycker att det finns ett stort värde i att över huvud taget få möjlighet att diskutera detta nationellt. Med gemensamma krafter får vi bevaka frågorna och se om det finns anledning att komma tillbaka och göra något från den nationella nivån för att främja tryggheten och säkerheten för medborgarna i Malmö och Helsingborg och på andra ställen.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Prot. 2023/24:4
14 september

Svar på
interpellationer

§ 5 Svar på interpellation 2022/23:420 om fiskekvoter i Östersjön

Anf. 26 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr talman! Beatrice Timgren har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa att man på ett välgrundat vis genomför det förslag som garanterar bevarandet av strömmingsbeståndet i Östersjön utan att den svenska fiskerinäringen påförs onödigt stora konsekvenser.

Kommissionen presenterade den 28 augusti 2023 ett förslag till reglering av fiskemöjligheterna för 2024 för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i Östersjön och i vissa andra vatten. Fastställande och fördelning av fiskemöjligheter i Östersjön görs genom att fastställa maximal tillåten fångst och kvoter samt därtill knutna villkor. Förslaget reglerar i Östersjön arterna torsk, sill, skarpsill, lax och rödspätta. Kommissionens förslag omfattar ett förbud mot riktat fiske av torsk och sill i västra Östersjön, sill i centrala Östersjön och sill i Bottniska viken. Om inte bestånden återhämtas riskerar situationen att fortsätta att skapa negativa effekter för havsmiljön, bestånden och fiskerinäringarna.

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning, att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs, att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten och att den fleråriga Östersjöplanen för torsk, sill och skarpsill ska tillämpas för de bestånd som omfattas av planen.

Regeringen anser således att fiske- och vattenbruksverksamheterna ska vara miljömässigt hållbara på lång sikt och förvaltas på ett sätt som är förenligt med målen om att uppnå nytta ekonomiskt, socialt och i sysselsättningshänseende. Därtill ska de bidra till att trygga livsmedelsförsörjningen

som en del av ett hållbart livsmedelssystem, samtidigt som det hållbara småskaliga fiskets konkurrenskraft värnas. Särskilda insatser görs också för att flytta ut gränsen för storskaligt trålfiske i syfte att skapa bättre förvaltningsverktyg för sillen i Östersjön.

Kommissionens förslag är inte fullständigt, och kommissionen kommer att komplettera förslaget vad gäller sill i västra Östersjön, sill i centrala Östersjön, sill i Bottniska viken, skarpsill, rödspätta och torsk i västra Östersjön samt torsk i östra Östersjön. Att kommissionens förslag saknar dessa delar beror framför allt på att kommissionen har beställt ytterligare vetenskapliga råd från Ices för vissa arter. Dessa råd har ännu inte levererats.

Regeringen analyserar fortfarande detaljerna i kommissionens förslag, och i det ingår en djupare analys avseende förslaget effekter för bestånden och de svenska fiskerinäringarna. Jag kommer därför att återkomma om hur regeringen avser att agera i förhållande till förslaget.

Anf. 27 BEATRICE TIMGREN (SD):

Herr talman! Jag vill tacka minister Peter Kullgren för svaret. Jag tycker att det är väldigt glädjande att höra att regeringen strävar efter hållbar avkastning som även vilar på vetenskaplig grund, att man har ett tydligt engagemang för sysselsättning och att man vill värna det småskaliga fisket. Där är Sverigedemokraterna och regeringen helt överens.

Dock råder det en viss osäkerhet kring var regeringen positionerar sig i frågan om EU-kommissionens förslag. Det framstår som högst anmärkningsvärt att EU-kommissionens ståndpunkt varierar så markant från år till år. Förra året föreslog man ökade kvoter, något som har ifrågasatts både från forskningen och inom fiskesektorn. Nu har kommissionen till slut uppmärksammat att det är ont om strömming i Östersjön, och då föreslår man plötsligt nollkvoter – detta utan klart forskningsstöd eller någon klar grund i vetenskapen, vilket är minst sagt förbryllande. I mina ögon är detta ett tecken på EU:s bristande förståelse för svenska förhållanden.

Herr talman! Låt mig fokusera på det som bekymrar mig allra mest, nämligen förslaget om att upphäva undantaget för småskaligt kustfiske. Detta är ett förhastat förslag som, om det blir verklighet, kommer att få stora negativa konsekvenser både för fiskerinäringen och för samhället i stort. I värsta fall riskerar familjeföretag som har funnits i generationer att behöva läggas ned i högre takt än vad som sker i dag.

Jag har haft dialog med kustfiskare och fått höra att kommissionens förslag beskrivs som ”helt vansinnigt”. De pekar på att förslaget, paradoxalt nog, skulle hindra dem från att fiska vuxen och lekmogen strömming som har haft möjlighet att reproducera sig, till förmån för dem som fångar mestadels liten strömming som inte har reproducerat sig. Detta riskerar också att antalet individer av strömming som fångas ökar, eftersom kvoterna mäts i viktenheter.

Jag delar fiskarnas oro. Förslaget är ogenomtänkt och symbolpolitiskt och riskerar att drabba fiskerinäringen hårdare än nödvändigt utan att för den skull gynna strömmingsbeståndet i Östersjön. Det är en inkonsekvent politik som bestraffar hållbart fiske, samtidigt som mindre hållbara metoder belönas.

Ytterligare en konsekvens av ett totalstopp för riktat fiske är förlorade arbetstillfällen, inte bara inom fiskeindustrin utan även i närliggande verksamheter, vilket hotar kustsamhällena. Det är viktigt att vi skyddar hållbara fiskemetoder som används av kustfisket i dag. För att undvika ekonomisk instabilitet behöver vi en politik som stöder stabila ekonomiska grunder och tar hänsyn till kustfiskarnas insatser och oro inför kommissionens förslag.

Jag vill därför fråga ministern: Hur tänker regeringen säkerställa att dessa röster inte bara hörs utan verkligen tas på allvar i diskussionen framöver? Vilka konkreta besked kan regeringen ge de yrkesfiskare som i dag är oroliga och som dagligen arbetar för att vi ska ha levande kustsamhällen?

Anf. 28 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr talman! Den 28 augusti presenterade kommissionen förslaget till reglering av fiskemöjligheterna för vissa bestånd och grupper av fiskbestånd i Östersjön. Som jag nämnde tidigare analyseras det här förslaget fortfarande, men som vi ser det nu innebär det ett förbud mot riktat fiske av sill i västra Östersjön, sill och strömming i centrala Östersjön, sill och strömming i Bottniska viken och torsk i hela Östersjön och att endast oundvikliga bifångster är tillåtna av dessa bestånd.

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärderna ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen att det är angeläget att nå mål om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning.

Det är också viktigt att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs, att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten och att den fleråriga Östersjöplanen för torsk, sill och skarpsill ska tillämpas för de bestånd som omfattas av den här planen.

Givet att kommissionen har föreslagit ett förbud mot riktat fiske av torsk och sill i alla vatten, med undantag för sill i Rigabukten, kommer förslaget dock att leda till potentiellt stora negativa ekonomiska effekter för såväl fisket som beredningen och kustsamhällena i alla medlemsstater runt Östersjön.

Vi ska också vara medvetna om att strömmingsfrågan är komplicerad och att det fortfarande saknas stor kunskap. Det är först under de senaste åren som det rapporteras om en ökad andel småvuxen strömming, samtidigt som den storvuxna strömmingen minskat i de provfisken som nyligen genomförts i vissa områden av Östersjön. Det finns många faktorer som kan påverka beståndet och kustfiskets fångster, samtidigt som samma utveckling inte rapporteras från våra grannländer.

Med tanke på beståndssituationen för strömming har Sverige tydliggjort att vi önskar se försiktigt sätta fiskemöjligheter för sill och strömming. Regeringen önskar finna ändamålsenliga och vetenskapligt välgrundade förvaltningsverktyg som ska kunna återhämta bestånden av sill och strömming i Östersjön. Regeringen har sedan tidigare meddelat att den står beredd att vidta åtgärder med utgångspunkt i att förvaltningen måste baseras på välgrundade vetenskapliga underlag.

Anf. 29 BEATRICE TIMGREN (SD):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret!

Jag kan börja med att säga att jag håller med om att det här med fisken i Östersjön är en väldigt komplex fråga, att det behövs mer vetenskap och att strömmingen är otroligt viktig för Östersjön liksom för andra fiskar och det marina djurlivet.

Jag förstår att kommissionens förslag i nuläget är under arbete och att man planerar att komplettera det med ytterligare vetenskapliga råd från Ices till exempel gällande vissa fiskarter. Däremot är jag djupt bekymrad över att det initiala förslaget inte verkar vara grundat på vetenskap. Ices har inte rekommenderat några nollkvoter, vilket gör det nuvarande förslaget svårt att förklara, speciellt med tanke på de negativa konsekvenser som det här kan få.

Jag vill också understryka vikten av att regeringen agerar proaktivt i engagemanget i ministerrådet så att ett sådant ogenomtänkt förslag inte blir verklighet. Det är därför uppmuntrande att vi nu har en regering på plats som prioriterar genomtänkta och forskningsbaserade förslag framför symbolpolitik, något som vi har sett alltför mycket av tidigare.

Jag ser fram emot att regeringen även i den här frågan agerar klokt och genomtänkt. Inför kommande diskussion i ministerrådet undrar jag om ministern ser möjligheter att argumentera för en mer balanserad lösning som både bevarar strömmingsbeståndet och säkerställer en ekonomisk stabilitet för den svenska fiskesektorn, vilket är absolut nödvändigt för att upprätthålla välfärd och sysselsättning i våra kustsamhällen.

Anf. 30 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr talman! Vi har kommit en bit in i den förhandlingsprocess som leder till nästa års fiskemöjligheter. Ices vetenskapliga råd för fisket i Östersjön för 2024 publicerades den 31 maj i år, och den 28 augusti kom som sagt förslaget till reglering.

Presentation och meningsutbyte avseende kommissionens förslag sker, som varje år, i rådsarbetsgruppen för fiskeripolitik. Kommissionens förslag analyseras ju inte bara i Sverige, utan analys pågår parallellt i samtliga medlemsstater runt Östersjön.

Det är också viktigt att påpeka att kommissionens förslag inte är fullständigt, och kommissionen kommer att komplettera förslaget i stora delar – vilket i sig är en ovanlig omständighet. Det gäller samtliga sill- och torskbestånd i Östersjön, skarpsill och rödspätta.

Kommissionens ofullständiga förslag beror framför allt på att kommissionen har beställt ytterligare vetenskapliga råd från Ices för vissa arter, som ännu inte har levererats. Det som vi vet hitintills analyseras fortfarande av regeringen. Därför är det svårt att redan nu komma fram till en exakt ståndpunkt om kommissionens förslag eftersom vi inte anser det vara fullständigt.

En slutlig diskussion om ställningstagande samt politisk överenskommelse kommer att göras vid jordbruks- och fiskerådet den 23–24 oktober 2023. Innan det kommer ledamoten Timgren att få möjlighet att i miljö- och jordbruksutskottet, och senare också i EU-nämnden, diskutera frågan innan den slutgiltiga svenska ståndpunkten antas.

Anf. 31 BEATRICE TIMGREN (SD):

Herr talman! Jag tackar minister Peter Kullgren för svaret.

Jag medger att förslaget inte är fullständigt färdigt. Därför är det otroligt viktigt, som ministern säger, att man analyserar råden som kommer från Ices samtidigt som det görs en konsekvensanalys. Vad kommer det att innebära att sätta nollkvoter, som vi hoppas att det inte blir? Kan man hitta en annan lösning som gynnar både strömmingsbeståndet och fiskerinäringen?

Torsken har inte återhämtat sig, och där har man satt en nollkvot. Det är därför viktigt att titta på och dra lärdom av åtgärderna. Precis som jag sa tidigare är strömmingen otroligt viktig för Östersjön. Den är grunden för större rovfiskar, marina däggdjur och även fiskeindustrin. Därför ser jag fram emot att få höra regeringens ståndpunkt i miljö- och jordbruksutskottet och i EU-nämnden.

Anf. 32 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr talman! Jag anser att fiske- och vattenbruksverksamheterna ska vara miljömässigt hållbara på lång sikt och förvaltas på ett sätt som är förenligt med målen om att uppnå nytta ekonomiskt, socialt och sysselsättningsmässigt. Detta är förutsättningen för att de ska kunna bidra till och trygga livsmedelsförsörjningen som en del av ett hållbart livsmedelssystem samtidigt som det hållbara, småskaliga fiskets konkurrenskraft värnas.

Jag säger återigen att kommissionens förslag fortfarande analyseras i Sverige och i andra medlemsstater runt Östersjön. Men det är bara att konstatera att så som vi vet hittills är det fråga om ett förbud mot riktat fiske av torsk, sill och strömming. Om det skulle bli verklighet skulle det troligen medföra stora negativa konsekvenser för den svenska fiskerinäringen.

Östersjöns ekosystem påverkas utöver fiske också av en rad andra olika faktorer, exempelvis övergödning, salthalt, förekomst av konkurrerande arter till strömming och inte minst förekomsten av predatorer som säl, skarv och annan fisk. Det krävs ett helhetsgrepp i frågan, och därför genomför regeringen också parallella och kompletterande insatser.

Jag kommer att återkomma med hur regeringen avser att agera i förhållande till förslaget efter det att djupare analys avseende förslagets effekter för bestånden och de svenska fiskerinäringarna har genomförts.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellation 2022/23:414 om reparationsstöd efter översvämningar

Anf. 33 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Lars Isacsson har frågat mig på vilket sätt jag och regeringen ser till att behoven av reparationer av vägar är en viktig del av Trafikverkets prioriteringar. Lars Isacsson har vidare frågat mig om regeringen kommer att vara beredd att skjuta till ytterligare resurser om de nu inom Trafikverkets budgetram omfördelade 30 miljoner kronorna inte kommer att räcka.

Prot. 2023/24:4
14 september

*Svar på
interpellationer*

De oväder som under sommaren har drabbat delar av landet har orsakat skador på bland annat väg- och järnvägsinfrastrukturen. Det har medfört att det finns behov av att reparera och förstärka såväl vägar som järnvägar. Det ligger i Trafikverkets uppdrag att säkerställa att de statliga vägarna och järnvägarna är trafikerbara och framkomliga, och det är angeläget att framkomligheten och tillgängligheten kan upprätthållas.

Trafikverket har ansvar för den statliga transportinfrastrukturen och för att genomföra det underhåll och de reparationer som behövs. Trafikverket är även ansvarigt för att handlägga statsbidrag till enskild väghållning. Enskilda väghållare som uppbär driftbidrag kan ansöka om bidrag även till särskilda driftåtgärder hos Trafikverket. Dessa särskilda driftåtgärder skulle kunna avse till exempel åtgärder för att återställa skador.

Trafikverket arbetar med att ta emot ansökningar och sammanställa de behov som finns till följd av översvämningarna. Trafikverket har redan omfördelat årets återstående medel, cirka 30 miljoner kronor, mellan länen för att kunna bistå de mest drabbade väghållarna. Trafikverket kommer utifrån de medel som finns tillgängliga att prioritera åtgärder till de väghållare som drabbats av skador. Jag kommer att fortsätta att följa situationen nära i min dialog med Trafikverket.

Jag vill även passa på och nämna att jag nyligen har fattat beslut om att genomföra en översyn av förordningen (1989:891) om statsbidrag till enskild väghållning. De nuvarande reglerna är gamla och behöver ses över i syfte att säkerställa att stödet är kostnadseffektivt och bidrar till långsiktigt hållbar transportförsörjning i hela landet.

Anf. 34 LARS ISACSSON (S):

Herr talman! Jag tackar statsrådet Andreas Carlson för svaret.

Klimatförändringarna gör att samhället på många platser blir mer sårbart. Det kan handla om torka eller, som för sommaren 2023, stora mängder regn och därmed översvämningar som följd. Flera platser i Mellansverige blev hårt drabbade. Särskilt svårt har det blivit för många av Dalarnas vägföreningar. Ett exempel jag tänker använda i dag är Lerdal-Gärdebyns vägförening i Rättvik.

Redan dagen efter översvämningarna var statsrådet Carl-Oskar Bohlin på plats. Det uppskattades mycket, och det var bra. Beskedet var att regeringen utlovade stöd i form av att Trafikverket ska omfördela resurser till vägföreningarna. Genom det kan vägföreningarna och samfälligheterna söka extra resurser för reparationer.

När man pratar med Dalarnas vägföreningar framgår det att det ännu inte har kommit några besked. Trafikverket och infrastrukturministern har meddelat att de 30 miljonerna kronorna har omfördelats, men ansökningsprocessen för vägföreningarna bygger på först-till-kvarn. Många är oroade över att det är den som är snabbast som får mest pengar till reparation, inte den som har störst behov. Med tanke på omfattningen av skadorna från sommarens översvämningar finns en betydande risk att de 30 miljoner kronorna inte kommer att räcka. För mitt exempel Lerdal-Gärdebyns vägförening i Rättvik har man uppskattat att kostnaden för deras reparationer för en väg är 2–3 miljoner kronor. Det är en väsentlig del av de 30 miljoner kronor som Trafikverket har omfördelat.

Herr talman! Med tanke på de svar jag har fått har jag följande frågor till statsrådet. Är statsrådet beredd att ompröva summan på 30 miljoner kronor för att tillgodose behov över hela landet? Statsrådet nämner också att Trafikverket kommer att prioritera de mest drabbade väghållarna. Vad händer med de väghållare som inte klassas som mest drabbade? Vägar med låg trafik, ofta på glesbygd, har också en viktig funktion.

Sedan vill jag kommentera den nyhet som statsrådet tog upp i sitt svar. Det är bra att det ska göras en översyn av förordningen om statsbidrag till enskild väghållning, men herr talman, har statsrådet något svar på hur vi kan förvänta oss att se konkreta förändringar? Kommer förändringarna att vara retroaktiva så att det går att hjälpa de nu drabbade väghållarna?

Anf. 35 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Jag vill tacka ledamoten Lars Isacson för engagemanget.

Det här är en angelägen fråga för hela regeringen, vilket ledamoten tar upp. Han nämner Carl-Oskar Bohlin, som snabbt var på plats. Vi kunde i dialog med Trafikverket snabbt se att det här gick att omfördela så att Trafikverket kan ha de resurser som nu behövs.

Jag kan inte uttala mig i enskilda ärenden om de vägföreningar som ledamoten lyfter fram, men enligt den information som jag har fått från Trafikverket samlar myndigheten löpande in ansökningar och gör sammantagna prioriteringar i syfte att fördela medlen mellan länen för att kunna bistå de mest drabbade.

Under förra veckan registrerades 110 stycken ansökningar relaterade till oväder. Ungefär 80 av de ansökningarna hade uppskattade kostnader för åtgärder, och dessa summerar man i nuläget till totalt cirka 10 miljoner kronor. Det ser alltså hittills ut som att de medel som Trafikverket har prioriterat om kommer att räcka.

Det kan vara värt att notera att en väg som är översvämmad eller har varit översvämmad inte per definition är skadad. Många vägar kan komma att torka upp och återigen bli farbara utan att några större kostsamma åtgärder behöver vidtas. Skadorna är störst där vägarna lutar mycket och vattnet därmed har forsat fram och eroderat vägkroppen. Arbetet med det pågår just nu hos Trafikverket.

Jag kommer att fortsätta följa den här situationen mycket nära. Det här är som sagt en angelägen fråga, och regeringen är förstas alltid beredd att agera vid behov.

Vi kommer, som ledamoten och riksdagens övriga ledamöter vet, att presentera en budget nästa vecka. Jag kan inte föregripa den, men vi kommer där att visa på vår sammantagna ekonomiska prioritering. Det jag kan säga i dag är att vi förstas alltid är beredda att agera.

Det gläder mig också att ledamoten har noterat och tycker att det är positivt med den utredning som är tillsatt som rör just enskilda vägar. Det enskilda vägnätet är det största och mest omfattande vägnätet och väldigt viktigt i stora delar av landet. Att ha fungerande enskilda vägar och ett ändamålsenligt stödsystem för dem är förstas viktigt för att hela Sverige ska fungera.

Anf. 36 LARS ISACSSON (S):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Det var intressant med de siffror som statsrådet nämnde – 110 ansökningar, 80 av dem kostnadsatta och en beräknad kostnad på 10 miljoner. Är det så att de 30 miljonerna räcker är det väldigt bra.

Det kan också vara så att ansökningsförfarandet är krångligt. Jag har fått några exempel från vägföreningarna i Dalarna. I Lerdal-Gärdebyns vägförening är verksamhetsanläggningen för väg indelad i sex olika vägdelar med olika klassningar hos Trafikverket. Det ställs krav på att man ska göra en kalkyl och kostnadsberäkning för var och en av dessa vägdelar. Bidraget som kan lämnas kommer därefter att variera efter den klassning som föreligger för varje vägdel. Det innebär att till de lågt klassade trafikerade vägdelarna kommer det endast att kunna utgå bidrag som täcker en mindre del.

Utformningen av stödet och ansökningsförfarandet är alltså ett stort problem för vägföreningarna. Regelverket för bidrag är ineffektivt. De tycker att det leder till onödigt administrativt krångel att varje del av en väg måste ha en separat kalkyl. Det fördröjer processen och ökar arbetsbördan för de redan hårt drabbade väghållarna. Det blir också en brist på jämlikhet i systemet för bidrag. Mindre vägar kan diskrimineras trots att kostnaden för reparation är densamma oavsett vägens klassificering.

Herr talman! Mina frågor nu till infrastrukturministern är därför om infrastrukturministern är beredd att be Trafikverket att se över det nuvarande bidragssystemet, som tydligen inte är anpassat för att hantera exceptionella situationer som dem vi haft den här sommaren, och om infrastrukturministern anser att det nuvarande systemet, som kräver olika kalkyler beroende på vägens klassificering, är det mest effektiva sättet att hantera denna kris.

Anf. 37 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Jag kan hålla med här. Ganska kort: Med tanke på att vi har beslutat om och tillsatt en utredning som har till syfte att genomföra en översyn av förordningen är svaret ja, vi är beredda att se över det. Vi har redan fattat det beslutet – den 7 september fattades beslutet.

De nuvarande reglerna är gamla och behöver ses över i syfte att säkerställa att stödet är kostnadseffektivt och bidrar till långsiktigt hållbar transportförsörjning i hela landet. Det handlar om både den administrativa bördan och att de som är väghållare, många gånger föreningar, kan få ett stöd från Trafikverket och även om vilka åtgärder som kan behöva komma på plats.

Vi vet att en stor del av vägarna i Sverige byggdes före 1970 och har ett stort underhållsbehov. Därför är det angeläget att stödet här ses över, och det har regeringen redan beslutat.

Anf. 38 LARS ISACSSON (S):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Vi ska ju debattera järnvägen nästa vecka – jag hoppas att det blir lika snabba och konkreta svar då.

Det är inga lätta frågor, det här, men de är viktiga för människor på landsbygd och i glesbygd. Enskilda vägar är oftast skogsvägar, byvägar eller andra vägar som inte sköts av kommunen eller staten. De underhålls vanligtvis av enskilda väghållare eller vägföreningar, och det kan vara allt

från väl underhållna asfalt- eller grusvägar till knappt framkomliga stigar. Och det här gäller ju inte bara Rättvik och Dalarna. Inte heller är det bara en glesbygdsfråga, utan det är en fråga för hela Sverige. Nästan 75 procent av Sveriges vägnät består av enskilda vägar, vilket gör dem till en vital del av vår infrastruktur.

Jag tycker att vi har ett ansvar nu när vägföreningarna så tydligt ropar på hjälp och det nuvarande systemet för att ansöka om stöd inte är anpassat för akuta situationer, så jag ser fram emot den nya utredningen. Jag hoppas att den kan ske med fart.

Jag vill tacka statsrådet för den här dialogen om att lösa de här utmaningarna. Det är väl tyvärr inte det sista vi har sett av extremväder med torka och översvämningar i klimatförändringarnas spår. Då blir frågan hur samhället ska rusta sig och anpassa sig. Det kommer inte enskilda samfälligheter, föreningar eller privatpersoner att klara själva, utan det måste vi klara tillsammans.

Anf. 39 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Regeringens prioritering är att fortsätta förbättra den infrastruktur vi har, reparera där det behövs och förvalta våra gemensamma resurser på bästa sätt.

Vi har ett stort underhållsbehov. Det finns behov av investeringar, och det rör inte minst det enskilda vägnätet. Jag har stora förhoppningar att vi med den utredning som nu är tillsatt ska kunna få ett underlag för att få ett ännu bättre fungerande system, och jag ser fram emot god dialog.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2022/23:416 om en tryggare taxibransch

Anf. 40 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Kadir Kasirga har frågat mig vilka åtgärder jag har vidtagit sedan SVT Nyheter rapportering förra året och om jag kommer att föreslå en helhetsöversyn av taxibranschen för att komma till rätta med problemen i branschen.

Jag svarade den 21 december förra året på en liknande fråga från Kadir Kasirga. Jag skrev då i mitt svar att jag förutsätter att de berörda myndigheterna – Transportstyrelsen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten – följer upp och kvalitetssäkrar sina processer vad gäller återkallelse av taxiförarlegitimationer. När det gäller frågan om en helhetsöversyn av taxibranschen har jag dock inte i dagsläget för avsikt att initiera en sådan, utan jag förutsätter att myndigheterna både genomför och följer upp sin del av det här viktiga arbetet.

Med det sagt vill jag understryka att alla ska kunna känna sig trygga när de reser med taxi. Jag ser därför mycket allvarligt på uppgifterna i medierna om att handläggningen av ärenden inte alltid har fungerat som tänkt.

Att vissa taxiföretag inte följer reglerna är oacceptabelt, bland annat eftersom det skapar ojämna konkurrensförhållanden gentemot företag som sköter sig. Det påverkar även situationen för förare och kunder negativt.

En taxiförarlegitimation ska återkallas av Transportstyrelsen om innehavaren genom brottslig gärning eller på grund av andra missförhållanden har visat sig olämplig att tjänstgöra som förare i taxitrafik. Om en taxiförarlegitimation återkallas på grund av brottslig gärning eller andra missförhållanden ska en tid på lägst tre och högst fem år bestämmas under vilken den prövade ska anses olämplig att inneha taxiförarlegitimation.

Transportstyrelsen uppger att myndigheten har förbättrat sitt arbete i detta avseende och i år har lyckats korta sina handläggningstider påtagligt. Myndigheten har till exempel återkallat de allra flesta taxiförarlegitimationer inom 30 dagar räknat från den dag myndigheten fått kännedom om att en innehavare av legitimationen har begått ett sexualbrott. Transportstyrelsen får kännedom om dessa ärenden antingen tidigt i processen eller när domen har vunnit laga kraft eller överklagats. Jag förutsätter att Transportstyrelsen, tillsammans med Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten, fortsätter förbättringsarbetet för att korta ledtiderna ytterligare. Jag kommer att följa detta arbete noga.

Anf. 41 KADIR KASIRGA (S):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret på min interpellation.

Samhällsprogrammet *Kalla fakta* på TV4 har i en granskning avslöjat att taxichaufförer som begått sexuella övergrepp i tjänsten trots detta kan fortsätta att köra taxi. Det tycker vi socialdemokrater är anmärkningsvärt. Granskningen visar också att appföretagen Bolt och Uber till skillnad från de stora traditionella taxibolagen inte frågar efter utdrag från belastningsregistret och inte har anställningsintervjuer, kompetensutbildning eller arbetsmiljöansvar för dem som vill köra taxi. Detta är allvarligt och minskar förtroendet för taxibranschen. Om inte regeringen agerar riskerar detta att svärta ned en hel yrkeskår.

Det här är inte första gången taxibranschen granskas. Förra året avslöjade *SVT Nyheter* att en taxiförare som dömts för flera våldtäkter och övergrepp kunde fortsätta att köra taxi genom att vara inloggad med en annan taxiförarens identitet.

Vi socialdemokrater uppmärksammade granskningen och ställde en skriftlig fråga till infrastrukturminister Andreas Carlson om vilka åtgärder som skulle vidtas. Dessvärre kan jag av dagens svar konstatera att regeringen inte har gjort något nämnvärt för att få bukt med problemen i taxibranschen. I stället förutsätter statsrådet att ansvariga myndigheter följer upp och kvalitetssäkrar sina processer när det gäller återkallelse av taxiförarlegitimationen.

Enligt *Kalla faktas* granskning kan det dröja upp till 200 dagar för Transportstyrelsen att återkalla taxiförarlegitimation och taxitillstånd. Det är helt oacceptabelt. Regeringen har många verktyg som skulle kunna användas, och ett av dessa är regleringsbrev till myndigheterna. Det är viktigt att skicka en signal till myndigheterna att detta är allvarligt. Trygghet är en viktig fråga, och man måste kunna transportera sig i samhället på ett tryggt och säkert sätt. Därför behöver regeringen handla och inte sitta passivt i baksätet som man nu gör.

Herr talman! Jag har också tillit till myndigheterna, men här är det uppenbart att kontrollen brister eftersom detta är ett återkommande problem när vi diskuterar taxibranschen. Det är viktigt att passagerare känner sig trygga när de använder taxibranschen. Ingen passagerare ska behöva vara

orolig för att utsättas för ett brott när den kliver in i en taxibil. Det måste vara en självklarhet.

Därför upprepar jag helt enkelt min fråga: Hur tänker ministern säkerställa att Transportstyrelsen snabbare handlägger återkallelse av taxiförarlegitimation vid allvarliga brott?

Vidare: Tycker ministern att behörighetskontrollen för yrkestrafik, till exempel BKY, fungerar som den ska? Det finns ju fall där det har uppdragats att förare har kört med falsk taxiförarlegitimation.

Anf. 42 SERKAN KÖSE (S):

Herr talman! Jag inleder med att rikta ett stort tack till min riksdagskollega Kadir Kasirga för att han har satt fokus på den viktiga frågan om en tryggare taxibransch. Det är en fråga som engagerar mig djupt.

Herr talman! *Kalla faktas* granskning belyser på ett skrämmande sätt att vi har en taxibransch som i decennier har dragits med utmaningar och problem som verkligen behöver adresseras. Det är dags att vi tar tag i dessa problem för att säkerställa ordning och reda i taxibranschen för både förare och passagerare.

Jag är bekymrad över att statsrådet undviker att svara på Kadir Kasirgas konkreta frågor och inte kommenterar *Kalla faktas* granskning, som tydligt visar att appbaserade taxitjänster är överrepresenterade i statistiken över sexualbrott. Detta är fullständigt oacceptabelt och går långt utöver att vara ”otroligt tråkigt”, som Bolts Sverigechef uttryckte det.

Herr talman! Statsrådets svar att han förutsätter att myndigheterna både genomför och följer upp sin del av detta viktiga arbete är långt ifrån tillfredsställande. När det redan finns dokumenterade brister i systemet, som *Kalla faktas* granskning tydligt visar, måste statsrådet ta ansvar för att proaktivt åtgärda dessa brister. Att skjuta över ansvaret på myndigheter som redan har visat brister i sitt arbete är inte bara otillräckligt utan också att abdikera från sitt ansvar.

Taxibranschen står som sagt inför en rad utmaningar, allt från osäkra arbetsförhållanden till regelrätt kriminalitet, och det kräver mer än reaktiva insatser från myndigheternas sida. Det kräver proaktivt arbete, regeländringar och framför allt politisk vilja att göra något åt situationen.

Herr talman! Konsekvenserna av en misslyckad avreglering av taxibranschen, som inleddes på 90-talet, blir alltmer påtagliga. Appbaserade taxiföretag har hamnat i en rättslig gråzon, och jag menar att det är dags att skapa ordning och reda i branschen. Särskilt alarmerande är dessa företags bristfälliga anställningsprocesser. De genomför varken anställningsintervjuer, utbildningar eller kontroll av belastningsregister, vilket också *Kalla faktas* granskning tydligt visade. Denna nonchalans i fråga om grundläggande säkerhet är helt oacceptabel.

Herr talman! Med anledning av detta har jag två frågor till statsrådet. För det första: Med tanke på *Kalla faktas* granskning, avser statsrådet att vidta några åtgärder för att stärka myndigheternas förmåga att övervaka och reglera appbaserade taxitjänster? För det andra: Avser statsrådet att vidta några åtgärder för att åtgärda de uppenbara problemen i taxibranschen, inklusive bristfälliga anställningsprocesser och den rättsliga gråzonen kring dessa tjänster?

(forts. § 9)

Prot. 2023/24:4
14 september

Svar på
interpellationer

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.57 på förslag av talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

Frågestund

§ 8 Frågestund

Anf. 43 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av utrikesminister Tobias Billström, statsrådet Camilla Waltersson Grönvall, statsrådet Erik Slottnér och kulturminister Parisa Liljestrand.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Frågan ska därmed inte avse till exempel förhållanden inom politiska partier. Utrikesminister Tobias Billström besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Informationsplikten och bilden av Sverige

Anf. 44 ALEXANDRA VÖLKER (S):

Herr talman! ”Den som anser att man ska tvinga medborgare att ange varandra till myndigheterna skapar obönhörligt ett samhälle byggt på misstänksamhet.” Så uttryckte sig utrikesministern i maj 2018. Angiveri, menade Tobias Billström, var något som Sovjet, Nazityskland, Östtyskland och Francos Spanien sysslade med.

Hur bedömer utrikesministern att bilden av Sverige påverkas om vi inför den angiverilag som regeringen nu har gått vidare med? Utrikesministern själv har uttryckt att lagen för tankarna till Nazityskland, Sovjetunionen och Francos Spanien.

Anf. 45 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Det uttalande som Alexandra Völker hänvisar till rörde ett förslag som var uppe i debatten och som handlade om att enskilda medborgare skulle ha ett ansvar. Det vi pratar om nu är att offentliga myndigheter ska ha detta ansvar, och det är något helt annat.

Regeringen har gett en utredare i uppdrag att skärpa kraven för att hantera dessa frågor. Jag vill understryka att vi behöver veta hur man ska hantera frågan om personer som vistas olagligt i vårt land, för det är ingen lätt fråga. Det kommer alltid att handla om svåra överväganden, och det kommer alltid att handla om frågor som vi behöver hantera.

Den förra regeringen valde att stoppa huvudet i sanden. Tidöpartierna har däremot enats om att ta tag i problemen och ta fram en rad förslag för att bekämpa det skuggsamhälle som Alexandra Völkers fråga trots allt handlar om. Ett sådant förslag handlar om en skyldighet för myndigheter

att informera när de kommer i kontakt med personer som uppehåller sig i Sverige utan tillstånd.
(Applåder)

Prot. 2023/24:4
14 september

Frågestund

Anf. 46 ALEXANDRA VÖLKER (S):

Herr talman! Det handlar om lärare, sjuksköterskor och annan personal som omfattas av lagstiftningen. Utifrån de uttalanden som utrikesministern själv har gjort tidigare frågar jag därför på nytt: Hur bedömer utrikesministern att detta skulle påverka bilden av Sverige?

Anf. 47 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Samtliga partier i riksdagen säger sig stå bakom principen om en reglerad invandring. Jag har stor respekt för att förslaget har rört upp känslor. Det är en genuint svår fråga.

För att regleringen ska vara rättssäker och inte leda till orimliga effekter för enskilda kan det dock i vissa situationer handla om att undanta människor från informationsplikten. Det kan vara situationer där informationsplikten skulle strida mot ömmande värden, till exempel inom sjukvården. Men utredaren får bedöma vilka situationer det får vara fråga om.

Statliga kulturinstitutioners byggnader

Anf. 48 RUNAR FILPER (SD):

Herr talman och kulturministern! Under sommaren har det rapporterats om ett flertal problem kopplade till de statliga kulturinstitutionernas byggnader. Nationalmuseum har meddelat att man överväger att flytta sin verksamhet från Blasieholmen på grund av den höga hyresnivån, och nyligen tvingades även Naturhistoriska riksmuseet att stänga sin verksamhet på grund av rasrisk i byggnaden. Dessutom har frågor om renoveringsarbete för Kungliga Operan funnits på agendan i 20 år.

Dessa problem är inte något nytt och kan i huvudsak tillskrivas ett betydande eftersatt fastighetsunderhåll som den tidigare, socialdemokratiska regeringen lämnade efter sig.

Mot bakgrund av detta vill jag ställa följande fråga till kulturministern: Vilka ytterligare åtgärder avser regeringen att vidta för att säkerställa att de statliga kulturinstitutionerna även i framtiden kan fortsätta sin verksamhet i sina nuvarande byggnader?

Anf. 49 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Herr talman! Tack, ledamoten, för frågan! Detta är en fråga som regeringen är smärtsamt medveten om och som vi också började jobba med redan första veckan på jobbet.

Precis som ledamoten beskriver finns det fem kulturfastigheter där fastigheten i sig liksom verksamheten däri är ett kulturarv för oss att bevara. Där har vi nationalscener och några av våra mest värdefulla föremål, både historiskt sett och i dag.

Detta är naturligtvis något som regeringen arbetar med. Jag är till exempel den femte kulturministern som har frågan om Operan och dess renovering på mitt bord. Denna fråga är viktig för mig och jag är helt säker på att den är viktig för regeringen. Vi prioriterar att ta tag i de fastighets-

problem som finns och hitta unika lösningar, för det är trots allt fem unika hus. Det kommer inte att finnas one size fits all, men man måste börja någonstans.

Anf. 50 RUNAR FILPER (SD):

Herr talman! Jag har en följdfråga till kulturministern. Regeringen har lämnat besked om att Naturhistoriska riksmuseet får anstånd med hyran, vilket är en viktig åtgärd med tanke på museets ansträngda ekonomi. Men jag undrar: Kan kulturministern svara på ungefär när museet kan öppna upp sin verksamhet igen?

Anf. 51 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Herr talman! Det är naturligtvis bedrövligt att Naturhistoriska tvingas stänga på detta vis. Jag ska dock vara tydlig med att denna fråga inte ligger under mig, utan det är statsrådet Wykman som hanterar Statens fastighetsverk, där dessa frågor är inordnade. Dock har jag och statsrådet Wykman en mycket god dialog, och vi är bägge två måna om att så fort som möjligt se till att Naturhistoriska kan öppna sin verksamhet igen. Det är vårt absoluta mål.

Regeringens stöd för kvinnor i Iran

Anf. 52 HÅKAN SVENNELING (V):

Herr talman! På lördag är det ett år sedan Jina Mahsa Amini brutalt mördades av den iranska regimens moralpolis. Hennes brott, enligt moralpolisen, var att ha burit slöjan felaktigt så att för mycket av hennes hår syntes.

Mordet på Jina Mahsa Amini blev startskottet på landsomfattande protester i Iran för kvinnors rättigheter, för mänskliga rättigheter och för demokrati. Regimens svar har varit brutalt. Tusentals har mördats, massor har fängslats och avrättningar av fredliga demonstranter har tagit vid.

Samtidigt syns modet hos de iranska kvinnorna. På gator och torg går nu kvinnor utan slöja, och landets moralpolis och konservativa ideal är kraftigt demoraliserade. Den iranska regimen har förlorat folkets förtroende.

Samtidigt sitter regimen kvar vid makten. EU har lagt fram tio sanktionspaket, det senaste nu i veckan. Samtidigt har EU ännu inte beslutat att terrorstämpla det iranska revolutionsgardet, och jag undrar därför: Vad gör utrikesministern för att stödja de iranska kvinnornas, ja hela folkets, kamp för frihet?

Anf. 53 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Jag tackar för frågan. Det är oerhört angeläget att vi konsekvent står upp för de kvinnor och de tjejer som kämpar för sina rättigheter i Iran. Regeringen har lämnat ett fullständigt stöd för detta ända sedan vi tillträdde förra året, och det kommer vi att fortsätta göra. Vi gjorde det i vår roll som ordförande i EU med nya sanktionspaket riktade mot det iranska revolutionsgardet, mot enskilda individer och mot entiteter. Vi kommer att fortsätta i denna anda.

Jag vill i detta sammanhang också understryka att regeringens uppfattning hela tiden har varit att Sverige ska verka för en så kraftfull linje som möjligt mot den iranska regimen förtryck inom ramen för EU-enighet. För att uppnå denna målsättning avser vi att använda de verktyg som har bäst förutsättningar att nå avsedd effekt. Vi utesluter ingen framtida åtgärd, inklusive det som flera gånger också har anförts i betänkanden från riksdagen.

Vad gäller frågan om revolutionsgardet är regeringens uppfattning också att vi ska verka för enighet i denna fråga inom EU.

Anf. 54 HÅKAN SVENNELING (V):

Herr talman! Det har gått ett år sedan mordet på Jina Mahsa Amini, och ännu har vi inte visat tillräcklig solidaritet med det iranska folket.

Jag tycker att det är dags att utrikesministern tar till sig riksdagens eniga tillkännagivande om att terrorstämpla revolutionsgardet, kroka arm med många av sina kollegor i många europeiska länder som vill samma sak och tillsammans sätta frågan på dagordningen för utrikesministrarnas möte och se till att komma till beslut om att terrorstämpla revolutionsgardet. Det vore verkligen att visa de iranska kvinnorna riktig solidaritet.

Anf. 55 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Som jag sa ska regeringen i enlighet med riksdagens betänkande verka för att skapa enighet inom EU för att lista Islamiska revolutionsgardet, IRGC, som terroristorganisation under sanktionsregimen för terrorism. I nuläget är dock de juridiska förutsättningarna för att EU ska kunna lista IRGC under EU:s terrorismsanktioner inte uppfyllda. Det saknas också ett brett stöd inom EU för detta. Och enligt rättsakten krävs enighet, vilket jag tror att Håkan Svenneling är medveten om.

Omhändertaganden av barn

Anf. 56 MARTINA JOHANSSON (C):

Herr talman! Min fråga går till socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall.

Larmrapport efter larmrapport fortsätter att komma när det gäller Statens institutionsstyrelse, även efter att regeringen nu har haft sitt uppdrag i snart ett år. Att det fortfarande sker många suicidförsök, övergrepp och avskiljningar är skrämmande, och utifrån ser det inte ut som att detta minskar.

Samtidigt sa ministern i *Ekots* lördagsintervju att fler barn och unga behöver omhändertas. Det finns även angivet i Tidöavtalet att antalet omhändertaganden ska öka och att åklagare ska ha rätt att göra just detta.

Därför undrar jag: Med de kvalitetsbrister som vi har, borde då inte fokus ligga på att minska antalet omhändertaganden och på att de som utreder har rätt kompetens och gör rätt tidiga insatser för de barn och unga som behöver det i stället för att fokusera på att fler ska omhändertas och att åklagare ska kunna göra just det?

Anf. 57 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):
Herr talman! Jag tackar ledamoten för denna viktiga fråga.

Det är naturligtvis så att alla barn i Sverige har rätt till en ljus och fin framtid. Då är det oerhört viktigt att de får rätt förutsättningar. Det är därför som denna regering prioriterar barns rättigheter och nu kommer med ett omfattande batteri av åtgärder för att just ge förebyggande insatser.

Men situationen ute i vårt land är just nu väldigt allvarlig. Så unga barn som tioåringar rekryteras direkt in i kriminella nätverk. Där är det omöjligt för samhället att titta bort när alla förebyggande insatser ännu inte är plats.

Statsministern brukar säga att det kommer att bli värre innan det blir bättre. Men i denna övergångssituation är naturligtvis den långsiktiga inställningen för regeringen att det ska bli färre omhändertaganden. I den situation som vi nu befinner oss kan det dock tillfälligt vara så att vi behöver se fler omhändertaganden.

Anf. 58 MARTINA JOHANSSON (C):

Herr talman! Det är fruktansvärt när väldigt unga barn hamnar i kriminella situationer. Men då måste vi också säkerställa att det ges rätt insatser från första början till dessa barn och familjer både nu och framöver. Då behöver vi säkerställa att det finns kompetens och kvalitet.

Regeringen har sagt att man vill stärka det som handlar om det brottsförebyggande arbetet i socionomutbildningen. Det är bra, men inte tillräckligt.

Min undran är därför om ministern är beredd att se över hela socionomutbildningen så att vi får bra kvalitet och så att vi vet att den vård och omsorg som sker från samhället är bättre än den som sker i ursprungsfamiljen i dessa fall.

Anf. 59 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Att se över socionomutbildningen är en viktig del. När jag träffar socialsekreterare belyser de gång på gång att de saknar delar av den kompetens som behövs för att möta detta nya samhälle.

I övrigt lägger vi omfattande resurser på att stärka bland annat kompetensen på Sis. 140 miljoner kronor läggs på ett stort kompetenslyft för att också säkerställa att barn och unga som befinner sig i samhällets vård också får det stöd och den hjälp som de behöver.

Jerusalems status

Anf. 60 JACOB RISBERG (MP):

Herr talman! Min fråga riktar sig till utrikesminister Tobias Billström.

I Sverige har vi en lång tradition av samstämmighet i utrikespolitiken. Mänskliga rättigheter och internationell rätt är styrande i vårt agerande och i våra ställningstaganden. Vi följer i mycket stor utsträckning FN:s olika resolutioner eftersom vi vet att de utgör grunden för internationella överenskommelser och i förlängningen fred.

Jerusalems status har länge varit omtvistad. År 1947 kom FN:s medlemsländer överens om att Jerusalem skulle vara en delad internationellt administrerad stad. Men annekteringen 1980 ledde till att världssamfundet valde att flytta sina ambassader till framför allt Tel Aviv. Jerusalems fram-

tida status, där både Palestina och Israel gör anspråk på staden som sin huvudstad, ska avgöras i rättvisa fredsförhandlingar. Det har varit Sveriges officiella politik länge.

Men i somras gjorde Kristdemokraternas riksdagsgrupp en uppmärksam resor till Israel och framförde att de önskade flytta den svenska ambassaden till Jerusalem.

Min fråga till utrikesministern är därför: Har Sveriges hållning i frågan om Jerusalem svängt?

Prot. 2023/24:4
14 september

Frågestund

Anf. 61 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Nej, den svenska regeringens linje är som den alltid har varit – och då pratar jag inte bara om denna regering, utan jag pratar även om den föregående regeringens linje – nämligen att Jerusalems status i enlighet med EU:s samlade politik på detta område kommer att vara en fråga för ett slutgiltigt fredsavtal, det vill säga att när ett fredsavtal ingås mellan Israel och Palestina som är slutgiltigt kommer också frågan om Jerusalems status att avgöras. Inom ramen för denna fråga kommer självfallet också frågor som är kopplade till beskickningars närvaro i Tel Aviv och Jerusalem att avgöras. Regeringens politik ligger fast på detta område. Den har inte ändrats, och den kommer inte heller att ändras.

Anf. 62 JACOB RISBERG (MP):

Herr talman! Öster om Jerusalem, i de ockuperade områdena, lever palestinier och israeler under helt olika förutsättningar vad gäller rörelsefrihet och andra saker. Om en palestinsk och en israelisk ung människa kastar sten på varandra döms de av helt olika domstolar, och de lever under helt olika lagar.

Enligt Romstadgan definieras apartheid som omänskliga gärningar vilka begås i förbindelse med en institutionaliserad ordning av systematiskt förtryck och dominans av en rasgrupp över en eller flera andra rasgrupper.

Frågan är om det sätt som Israel upprätthåller ordningen på ockuperade områden kan anses vara apartheid.

Anf. 63 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Sverige och EU ser med stor oro på det ökade våld som har inneburit stigande dödssiffror på bägge sidor, inte minst bland minderåriga. Vi står upp för Israels legitima säkerhetsbehov. Men dödligt våld får användas endast när det är absolut nödvändigt i linje med folkrätten. Vi fördömer de terroristattacker som ägt rum liksom återkommande och urskillningslösa raketbeskjutningar från terroristorganisationer i Gaza.

Vi gör bedömningen att bägge sidor bör deeskalera och att det är viktigt med ömsesidig dialog och att man undviker agerande som strider mot folkrätten.

AI och kultur

Anf. 64 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M):

Herr talman! I regeringsförklaringen valde statsministern att lyfta fram att Sveriges position som ledande forskningsnation fortsatt ska värnas och att regeringen kommer att tillsätta en AI-kommission som kommer att få i

uppdrag att ge vägledning för att både ta vara på möjligheterna och hantera riskerna inom området.

Artificiell intelligens, AI, skapar en hel del positiva möjligheter också inom områden som kultur.

Samtidigt väcker den snabba utvecklingen en hel del frågor och även oro. Oron inom kulturområdet kan till exempel handla om möjligheten till upphovsrätt och arbete – kommer den att finnas kvar i framtiden? Det är inte så konstigt att man känner så eftersom generativ AI exempelvis kan användas till att skapa musik helt från grunden.

Min fråga är därför riktad till kulturministern och lyder som följer: Vad gör kulturministern med anledning av de frågor som väcks gällande AI inom kulturen?

Anf. 65 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Herr talman! Det är onekligen en mycket spännande framtid vi går till mötes – både spännande och oroande. AI innebär enorma möjligheter, men det kommer också med en del konsekvenser som kommer att behöva hanteras på olika sätt. Så är det, och när det gäller kultursektorn kommer konsekvenserna faktiskt att vara genomgripande på i princip alla de områden som vi hanterar inom Kulturdepartementet.

Det är därför vi inom Kulturdepartementet har tillsatt en intern arbetsgrupp som ska jobba med AI-frågor. Tanken är att detta till en början ska vara ett forum för oss att öka kunskapen om och förståelsen för hur AI kommer att påverka och vad vi från politikens håll behöver göra eller inte göra. Vi ser alltså fram emot att jobba vidare; arbetsgruppen har precis inlett sitt arbete, och jag ser fram emot att återkomma med vad som kommer fram där.

Anf. 66 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M):

Herr talman! Det låter betryggande. De kulturella och kreativa näringarna är dock fortsatt enormt viktiga för Sverige – både inom Sveriges murar och, såklart, för vår export. I en global ekonomi där många nationer just nu tar till sig AI som ett verktyg för att förfinas och utveckla sina metoder undrar jag: Vad gör kulturministern för att AI:s inverkan ska ha en positiv effekt på de kreativa näringarna också inom Sverige så att vi fortsatt kan vara en världsledande nation inom musik och till exempel dataspel?

Anf. 67 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Herr talman! Vi arbetar för närvarande med att ta fram en ny nationell strategi för kulturella och kreativa näringar. Det är självklart så att frågan och diskussionen om AI kommer att behöva både komma upp och hanteras – och kanske till viss del besvaras – i den. Vi kommer också att behöva titta på frågan om upphovsrätten, som kanske är en av de största frågeställningarna kopplat till AI inom de kulturella och kreativa näringarna. Jag ser alltså med tillförsikt på att vi arbetar fram strategin och att den kommer att kunna ge vägledning.

Anf. 68 JOAR FORSSELL (L):

Herr talman! Jag har en fråga till utrikesminister Tobias Billström.

De tidigare S-ledda regeringarna fick ju ofta utstå kritik, och det i mycket starka ordalag, för sin obalanserade propalestinska politik – sin antiisraeliska politik. Väljarna gav denna regering och den borgerliga majoritet som finns i riksdagen ett tydligt mandat att ändra politiken på flera områden, däribland den politik som gäller just den enda demokratin i sin del av världen, nämligen Israel.

Min fråga är vilka konkreta åtgärder regeringen vidtar för att se till att vi får starka relationer med Israel och bryter med den mycket obalanserade propalestinska och antiisraeliska politik som tidigare har förts av socialdemokratiska regeringar.

Anf. 69 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Sverige har sedan lång tid tillbaka en väl upparbetad relation med Israel på många områden, inte minst när det gäller forskning och utveckling, men när det gäller politiken i stort har det precis som Joar Forssell säger varit högt och lågt genom åren. Vår uppfattning från regeringens sida är att vi bör ha en god relation med Israel. Jag har själv haft möjlighet att ta emot Israels utrikesminister, som i våras gjorde det första besöket på många år. Mitt intryck är att våra förutsättningar för samarbete har förbättrats.

Vi kommer alltid att vara en kritisk vän till Israel. Som jag sa i mitt frågesvar till Jacob Risberg nyss: När det gäller den konflikt som pågår mellan Israel och Palestina gör vi bedömningen att bägge parter naturligtvis bör deeskalera, avstå från dödligt våld och dessutom arbeta för försoning och samarbete för att kunna nå fram till en situation där fred kan etableras i området. Men som jag sa har vi goda relationer med Israel på många områden, och vi avser också att bygga ut dessa.

Anf. 70 JOAR FORSSELL (L):

Herr talman! Jag har själv varit i Israel och deltagit i demonstrationer mot de kritiserade lagförslagen, vilket vi har kunnat följa även här i Sverige. Jag delar uppfattningen att man ska kunna vara en kritisk vän, men vilka *konkreta* åtgärder vidtar man? Det kan handla om vapenförsäljning, samarbete på säkerhetsområdet, flytten av ambassaden eller ett strypande av resterande bistånd till Palestina. På vilka konkreta sätt kommer vi att få se ett paradigmskifte i utrikespolitiken avseende Mellanösterns enda demokrati, Israel, och den tidigare propalestinska politiken?

Anf. 71 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Regeringen är som jag sa angelägen om att ha ett gott samarbete med Israel på områden där vi har gemensamma intressen, till exempel när det gäller handel och innovation. Sverige och Israel förenas också i ansträngningarna för att motarbeta antisemitism, och vi har ett mycket nära samarbete inom ramen för Sveriges ordförandeskap i International Holocaust Remembrance Alliance.

Frågestund

Som jag sa: När det gäller de konkreta åtgärder som Joar Forssell efterfrågar tror jag att de ligger på områden som forskning och utveckling. Jag tror att det är en bra utgångspunkt för mer samarbete mellan våra stater.

Informationsplikten och socialtjänstens personal

Anf. 72 MARCUS WENNERSTRÖM (S):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Camilla Waltersson Grönvall.

Socialtjänstens medarbetare är en ovärderlig yrkesgrupp i vårt samhälle. Det är en grupp som hjälper utsatta barn och utsatta – ibland våldsutsatta – män och kvinnor. De är det yttersta skyddsnätet i kommunala kläder.

Samtidigt präglas yrkesgruppen av hög personalomsättning. Rapporter visar att socialtjänstens personal får utstå hot, hat och i värsta fall våld. Nätkampanjen mot socialtjänsten spär på en redan jobbig situation. Det försämrar också förutsättningarna för det förtroendebyggande och den frivillighet som är så otroligt viktig för ett lyckat resultat.

Med tanke på denna oerhört tuffa verklighet undrar jag hur statsrådet ser att ett lagkrav om angiveri påverkar den redan tuffa arbetssituationen för socialtjänstmedarbetare, som då får välja mellan det moraliskt rätta och det som lagen redan kräver. På vilket sätt kommer det att gagna de utsatta?

Anf. 73 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Jag tackar för en viktig fråga som omfamnar en yrkesgrupp som alldeles för sällan får den kredd den förtjänar för allt det viktiga arbete den gör. Precis som ledamoten beskriver är socialsekreterarna navet i det förebyggande arbete och de insatser vi gör riktat mot samhällets mest utsatta grupper.

I den utredning som nyligen har presenterats har utredaren till uppgift att beakta bland annat de konventioner som Sverige har förbundit sig till. Där är det tydligt att detta kommer att bli en svår balansgång när det gäller vissa yrkesgrupper. Med det sagt kan jag inte föregå den utredning som nu ska återkomma med förslag, men i grunden är det så att det utanförskap och det skuggsamhälle vi ser allra ytterst drabbar våra barn. Så kan vi inte ha det.

Förslaget om ett skuldregister

Anf. 74 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Herr talman! Överskuldsättningen i det svenska samhället är fortsatt ett stort problem. Den utredning om överskuldsättning som sent omsider tillsattes av den förra regeringen har nu kommit med sina förslag. Många av dem är bra, och det är förslag som Sverigedemokraterna sedan tidigare driver. Men förslaget om ett nytt skuldregister är tyvärr ett urvattnat förslag som inte tar hänsyn till det system som redan finns utan i stället fokuserar på en helt ny modell – som dessutom inte är heltäckande. Modellen skulle ta lång tid att införa, och den skulle inte ha önskvärd effekt.

Jag vill därför fråga statsrådet Slottner om han har för avsikt att gå vidare med liggande förslag till skuldregister eller om han kan tänka sig att

tillsammans utarbeta ett bättre förslag som snabbare kan vara på plats och på riktigt göra skillnad i arbetet med att minska överskuldsättningen.

Prot. 2023/24:4
14 september

Anf. 75 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Frågan är för tidigt väckt eftersom utredningen precis har lämnat sitt förslag. Utredningen lämnade sitt förslag i början av sommaren, eller rättare sagt i början av juli.

Förslaget är nu under beredning på Finansdepartementet, och det ska ut på remiss. Sedan ska vi sammanställa remissvaren och se vad de olika remissinstanserna har svarat gällande bland annat förslaget om skuldregister. Det är kanske ett av de mer uppmärksammade förslagen, men det finns många andra intressanta förslag i utredningen. De ska förhoppningsvis bidra till att minska den överskuldsättning vi ser och även minska antalet fall som går till både inkasso och kronofogden, vilket har ökat explosionsartat flera år i rad.

Här och nu tänker jag alltså inte säga vare sig bu eller bä gällande ett nytt nationellt skuldregister. Jag kan dock konstatera att det har funnits ett starkt stöd för ett skuldregister och att många gör bedömningen att det skulle vara ett bra verktyg för att minska kreditgivningen till de mest skuldsatta och ekonomiskt utsatta hushållen. Låt oss återkomma med ett slutgiltigt besked i frågan.

Skydd av Chiles vattentäkter

Anf. 76 LORENA DELGADO VARAS (V):

Herr talman! Min fråga går till minister Billström.

Associeringsavtalet med Chile har blivit väldigt kritiserat, speciellt angående otillräckliga miljöåtaganden och att processen har varit oerhört odemokratisk. Europa vill ju åt litiumet i Chile, något som kräver enorma mängder vatten. Vad har Sverige gjort för att skydda vattentäkterna i områden som redan är uttorkade på grund av att europeiska företag har köpt upp vattenrättigheter? Och hur säkerställer man transparensen och de demokratiska processerna inte bara i Europa utan även i Chile?

Anf. 77 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Sverige är mycket engagerat i internationella vattenfrågor. Detta är en fråga som är särskilt aktuell nu när vi står i begrepp att börja med FN:s högnivåvecka i New York nästa vecka, där jag själv kommer att delta.

Den här frågan har många bottnar. När det gäller Chile ska jag villigt erkänna att jag inte är insatt i de detaljfrågor som Lorena Delgado Varas tar upp, utan jag behöver återkomma till dem. Vad jag däremot kan säga är att vi hela tiden ser med stor oro på situationer där man inte kan bevara de rättigheter som bör finnas för att man ska kunna ha tillgång till rent vatten.

Dessa problem behöver lösas i samspel mellan de länder där det finns lokala företag som arbetar med dessa frågor och de stater där rättigheterna ännu inte är på den nivå som vi har i Sverige – vi har ett mycket starkare skydd för vatten än vad som finns i många andra delar av världen.

Frågestund

Nato och Turkiets krav på Sverige

Anf. 78 KERSTIN LUNDGREN (C):

Herr talman! Utrikesministern, jag och många andra här skulle ha önskat att Sverige varit medlem i Nato en bra tid före den 24 februari 2022. Men nu är det inte så, och tyvärr verkar det fortsätta att komma upp frågor.

Efter G20-mötet för fyra dagar sedan gjorde den turkiske presidenten nya uttalanden gällande den väntade ratificeringsprocessen i det turkiska parlamentet. Han markerade inte bara att det kan ta tid i det turkiska parlamentet – precis i andra parlament, till exempel kongressen – utan också att det finns förväntningar på åtgärder från svensk sida. Har det framförts nya krav från Turkiets sida på Sverige? Finns det en risk för att den tidsutdräkt som gäller ordningslagen kommer att påverka processen?

Anf. 79 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Det är glädjande att Turkiet under Vilniustoppmötet åtog sig att ratificera Sveriges medlemskapsansökan så fort som möjligt och att färdigställa Sveriges anslutningsprocess utan dröjsmål. Det är av stor betydelse för säkerheten för både Sverige och Nato.

Vid mötet mellan statsministern och president Erdoğan den 10 juli, där även generalsekreteraren Stoltenberg deltog, åtog sig Turkiet att ratificera Sveriges ansökan så snart som möjligt. Senare uttalade man att detta ska ske när det turkiska parlamentet öppnar i oktober. Vi förväntar oss att Turkiet kommer att stå fast vid vad man har lovat.

Vi har naturligtvis följt turkiska reaktioner, bland annat reaktioner kopplade till koranbränningarna, men vi har ingen anledning att tro att dessa kommer att stå i vägen för Sveriges medlemskapsansökan. Vi har också förklarat i bilaterala kontakter hur Sveriges grundlagar fungerar och uttryckt förståelse för de reaktioner som har kommit.

Sverige har uppfyllt alla åtaganden i den trilaterala överenskommelsen. Ungern har också låtit meddela att de inte kommer att vara de sista som ratificerar Sverige, så vi utgår från att de kommer att starta när Turkiet startar.

Klimat och säkerhetspolitik

Anf. 80 ELIN SÖDERBERG (MP):

Herr talman! Min fråga går till Tobias Billström.

Robusta ekosystem och ett stabilt klimat är förutsättningar för fred, frihet, ekonomisk utveckling och välfärd. I dag överskrids sex av nio planetära gränser. I våras rapporterade IPCC att vi är på väg mot en tre grader varmare värld, vilket innebär enorma geopolitiska och säkerhetspolitiska risker.

Trots detta nämnde statsministern varken naturkrisen eller klimatkrisen i inledningen av sin regeringsförklaring, där han talade om de stora samhällsutmaningar vi står inför. Min fråga lyder: Framför utrikesministern på regeringssammanträden de enorma riskerna för det som utrikesministern har att arbeta med när det gäller klimatkrisen och naturkrisen?

Anf. 81 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Jag är mycket stolt över de kraftfulla klimatsatsningar som denna regering går fram med. Vi lägger fram en av de största budgetarna någonsin på klimat- och miljöområdet. Våra åtgärder minskar inte bara utsläppen för statens räkning utan skapar också förutsättningar för att andra samhällssektorer ska kunna minska sina utsläpp. Det innebär att Sverige drar sitt strå till stacken för att man på global nivå ska kunna uppnå de målsättningar som är fastlagda, bland annat i Agenda 2030.

Jag tror att vi har all anledning att sträcka på ryggen. Vi är ett land som står för mycket av de innovationer som leder till grön omställning. Vi samarbetar med andra länder för att göra det möjligt att föra in och föra över den teknik som gör det möjligt för jordklotet att gå från utsläpp och smuts till en bättre och renare värld för alla. Jag tror att vi har anledning att prata mer om det vi gör och inte bara prata om det som är dåligt.

(Applåder)

Arbetet med det nya mediestödet

Anf. 82 PETER OLLÉN (M):

Herr talman! Min fråga riktar sig till kulturminister Parisa Liljestrand.

Vi vet hur viktigt det är med mångfalden i medierna. Samtidigt ska ett nytt mediestöd vara på plats den 1 januari, och många medieföretag frågar sig om det kommer att bli klart. Kan kulturministern berätta hur det går med planeringen av detta arbete?

Anf. 83 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Herr talman! Så är det – vi jobbar på i hög takt med det nya mediestödet. Tanken är att det ska vara på plats den 1 januari 2024. Än så länge håller vi tidsplanen, precis som det är tänkt, och regeringens absoluta ambition är att detta stöd ska vara på plats då.

Det är flera processer som löper parallellt. Vi lämnade ifrån oss propositionen till riksdagen före sommaren. Det sker en notifieringsprocess inom EU som också ska jacka i detta. Myndigheten arbetar också med att ta fram föreskrifter baserat på den förordning som ska jobbas fram.

Det är alltså många saker som ska jacka i varandra, men jag känner tillförsikt. Jag tror att det här kommer att gå bra, givet att vi lyckas följa tidsplanen – precis som vi gör just nu.

Digitala samhällstjänster

Anf. 84 GUNILLA SVANTORP (S):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Erik Slottnér.

Trafikuskottet har precis kommit hem från en resa till Estland med fokus på digitalisering. I Estland är man väldigt långt framme. Man har ett tydligt fokus på medborgarna, och målet är att man ska ge en sömlös service baserad på händelser i medborgarnas liv. Det ska också vara enkelt att använda de digitala tjänsterna.

Man har haft fokus på digitala klyftor. En lösning för att överbrygga dem har varit ett nationellt elektroniskt id-kort. I Estland är 99 procent av samhällstjänsterna digitala.

I Sverige har vi ett högt innovationsindex och många innovativa företag, men vi har inte lyckats få in det digitala i våra samhällstjänster. Min fråga till statsrådet är: Vill statsrådet arbeta för en ökning av de digitala samhällstjänsterna, och i så fall hur?

Anf. 85 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Jag tackar så mycket för frågan. Jag tror att vi kan enas över samtliga partigränser om att detta är en viktig fråga där vi har mycket kvar att göra. Sverige som land har dock väldigt goda förutsättningar eftersom befolkningen är digitaliserad. Det är en befolkning som är digitalt inkluderad och har ett stort digitalt kunnande. Här ligger Sverige långt före väldigt många andra länder, vilket skapar bra förutsättningar.

Vi håller nu på att utreda frågan i syfte att ta fram ett statligt elektroniskt id-kort så att vi kan identifiera oss på högsta tillitsnivå. Det är en väldigt viktig fråga. Jag har ännu inte hunnit besöka Estland. Jag har varit på Estlands ambassad här i Stockholm och talat om digitalisering, och jag avser också att besöka Estland.

Estland ligger långt framme bland annat när det gäller digitalisering av offentlig förvaltning och i mötet med medborgarna. Där kan Estland verkligen inspirera. Jag avser att under den här mandatperioden ta mycket inspiration därifrån och också nå framgång i vårt land.

Farliga kemikalier i importerade leksaker

Anf. 86 MARTIN WESTMONT (SD):

Herr talman! Också min fråga går till civilminister Erik Slottner.

En ny leksaksförordning med nya mer omfattande regler som skyddar barn mot potentiellt farliga leksaker utarbetas just nu inom Europeiska unionen. Tanken är att potentiellt farliga leksaker ska stoppas vid EU:s yttre gräns.

För den import som sker utanför EU direkt till Sverige finns ett nationellt ansvar för att leksaker som till exempel innehåller skadliga kemikalier inte når ut på den svenska marknaden.

Min fråga till civilministern är hur han kommer att arbeta för att minska mängden av potentiellt farliga leksaker som importeras direkt till Sverige från länder utanför EU.

Anf. 87 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Om vi får en gemensam produktförordning vad gäller farliga kemikalier i leksaker inom EU gäller det på hela den inre marknaden och också i Sverige. Då blir det ingen import av farliga leksaker till Sverige liksom till övriga EU.

Jag tycker att det är väldigt bra att leksaksdirektivet nu uppdateras. Det vi har är 14 år gammalt. 25 procent av alla anmälningar om produktsäkerhet rör just leksaker.

Leksaker kan skapa mycket glädje för barn men kan uppenbart vara en hälsofara och till och med en livsfara för barn. Det är viktigt att vi skyddar barn mot farliga leksaker och i det här fallet riktat just mot kemikalier.

Jag välkomnar direktivet. Om vi nu kan baxa igenom det inom EU kommer förordningen att gälla i Sverige för svenska barn och barnfamiljer.

Anf. 88 MALIN BJÖRK (C):

Herr talman! Jag vill rikta min fråga till civilminister Erik Slottner. Den berör några av landets kommuner, närmare bestämt de som ligger i nedre Dalälvsområdet. Efter en väldigt regnig sommar är dessa kommuner hårt myggdrabbade, och det finns risk för en närmast outhärdlig mygginvasion under hösten.

Problemet i det här området är att det finns extrema mängder stickmyggor i form av en särskild översvämningsmygga. Den gångna sommaren med stora mängder regn har varit oerhört gynnsam för myggen.

För att bekämpa myggorna används det biologiska medlet Vectobac G. Men det är slut, och man kommer inte att bekämpa någon mer gång trots att det skulle behövas. Här behöver staten agera för att försäkra att det blir en dräglig tillvaro för människorna som bor här.

Jag undrar därför vilka kontakter som ministern har haft med de drabbade kommunerna angående deras situation och vilka åtgärder som ministern avser att vidta för att hjälpa kommunerna.

Anf. 89 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Jag tycker att vi politiker ska vara ärliga när vi får raka frågor. Jag har inte haft kontakt i just den här frågan med kommunerna. Jag har haft kontakt med många kommunföreträdare i många andra frågor, men just mygg har vi faktiskt aldrig talat om.

Jag får ändå säga att ledamoten hade ett stort kunnande i den här frågan som jag kanske kan ta lärdom av. Länsstyrelserna i en del utpekade län och drabbade kommuner har medel avsatta för just myggbekämpning, och de medlen ligger kvar.

Jag har också blivit uppmärksamrad av en partikollega att det nu är ännu mer aggressiva mygg som man verkar ha drabbats av den här sommaren. Det är inte mycket att le åt, för det är en fruktansvärd situation för de invånare som drabbas i dessa kommuner.

Staten har engagerat sig och gett medel till länsstyrelserna i det här fallet som ett anslag. De ligger kvar. Sedan välkomnar jag kommunföreträdare som vill lyfta den här frågan direkt med mig. De är hemskt välkomna att göra detta. Hittills är det ingen kommun som har gjort det, men de är välkomna till mig.

Regeringens främjande av Ukrainas sak

Anf. 90 BORIANA ÅBERG (M):

Herr talman och utrikesministern! Rysslands krig mot Ukraina har orsakat ofattbart mänskligt lidande och enorm materiell förstörelse av skolor, sjukhus, bostäder och annan infrastruktur. Sverige har hittills bidragit med stöd värt mer än 25 miljarder kronor. Vi kommer att fortsätta att bidra med allt vi kan för att hjälpa Ukraina.

Det behövs också ett omfattande stöd från omvärlden för att bygga upp det krigshärjade Ukraina. Vad gör regeringen för att främja Ukrainas sak i omvärlden utanför Europa?

Frågestund

Anf. 91 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Tack, Boriana Åberg, för frågan.

Sverige har hittills bidragit med mer än 760 miljoner kronor i stöd till Ukrainas uppbyggnad. Den 13 juli antog regeringen en ny strategi för Sveriges uppbyggnads- och reformsamarbete med Ukraina om totalt 6 miljarder kronor för perioden den 13 juli 2023 till den 31 december 2027. Det är en del av vår samlade bistånds- och utrikespolitik.

Boriana Åberg har naturligtvis helt rätt. Det handlar också om att söka stöd bland andra stater. Det är en fråga som nu kommer att diskuteras under FN:s högnivåvecka som inleds i nästa vecka i New York där jag och statsministern kommer att representera Sverige tillsammans med andra statsråd inklusive bistånds- och handelsministern.

Jag ser fram emot många samtal så att vi kan bygga ut stödinsatserna för Ukraina i hela FN-familjen och se till att Ukrainas folk kan få den hjälp som behövs för att just återuppbygga skolor, sjukvård och också infrastruktur och näringsverksamhet.

Industrietableringar och statligt stöd till kommuner

Anf. 92 FREDRIK STENBERG (S):

Herr talman! Det pågår extremt stora privata industrietableringar i Sverige, bland annat i min hemkommun Skellefteå. Det är etableringar som är positiva för riket och regionerna där dessa sker. Men det innebär också stora påfrestningar. Kommunen står ganska ensam i uppdraget att klara av den snabba etableringen och utbyggnaden av bostäder och välfärd som krävs, och vi bär i hög grad själva risken. Min fråga till civilministern är: Har regeringen förstått vad som pågår i norra Sverige just nu?

Vi anser att det finns ett statligt intresse i att den gröna industrins etableringar blir hållbara sådana där samhällen byggs för att människor ska trivas och välfärden fungera. Det behövs ett paket för ett slags Kod grön när samhällen ska växa på så extremt kort tid så snabbt. Vad gör statsrådet för att kommunerna ska få stöd i de här frågorna just nu?

Anf. 93 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Svaret är ja. Regeringen har givetvis förstått vad som pågår i de här delarna av Sverige med den stora industriella omvandlingen och utvecklingen och också hur mycket det bidrar till den gröna omställningen. Vi förstår det och välkomnar den omställningen.

Det har bland annat funnits en nationell samordnare som ska facilitera den utveckling vi ser av norra delarna av landet. Tillväxtverket är en viktig myndighet för att stötta de berörda regionerna. Länsstyrelserna spelar naturligtvis en väldigt viktig roll i sitt uppdrag att främja regional utveckling och tillväxt i våra regioner.

Sedan är det kommunerna som ansvarar för bostadsbyggande, bostadsförsörjning och industrietableringar. Ansvaret måste ligga på kommunerna. Kommunerna vinner också väldigt mycket på utvecklingen. Många gånger händer det här i kommuner som förut har varit nästan ödesbestämda till befolkningsminskningar, och nu ser de en enorm utveckling. Men staten ska naturligtvis stödja på olika sätt.

Anf. 94 CARITA BOULWÉN (SD):

Herr talman! Hot och våld är tyvärr en stor del av vardagen för personal inom Sis. Enligt Akademikerförbundet SSR har nästan varannan anställd på Sis-hem utsatts för hot och våld på arbetsplatsen. Detta visar en undersökning av Novus från 2022.

Trots att Sis-personal som regel inte arbetar ensamma kan det uppstå tillfällen där den placerade unga och en anställd hamnar i en situation som är våldsam eller hotfull.

I väntan på utredning av ett ärende kan en anställd bli avstängd i flera veckor, och det kan vara svårt att bena ut vad som faktiskt har hänt när ord står mot ord.

För att öka personalens trygghet och säkerhet skulle kroppskameror kunna vara ett alternativ för personal i vissa situationer – självfallet med respekt för den placerades integritet. Detta är något som ökar exempelvis tågvärdars trygghet markant. Det visar en pilotstudie som Arriva gjort där man testade just detta.

Mina frågor till socialtjänstministern är: Avser ministern att se över hur Sis-personalens trygghet och säkerhet kan förbättras och stärkas i det dagliga arbetet med placerade unga? Och kan kroppskameror vara ett alternativ att se över?

Anf. 95 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Tack så mycket, ledamoten, för en viktig fråga! När det gäller myndigheten Sis är det många regeringar som har vänt myndigheten, och framför allt de barn och unga som finns där, ryggen.

Men den här regeringen har Sis som en prioriterad fråga, och då gäller det att säkerställa den rätt man har som placerat barn eller ung människa på Sis att få den hjälp och det stöd som man förtjänar. Men det gäller också att säkerställa att vi har rätt metoder och rätt befogenheter för vår personal.

Därför lägger vi bland annat 140 miljoner i ett kompetenslyft som ska ge personalen rätt möjligheter. Men vi ger också ett stöd genom att skriva fram möjligheter där personalen får andra befogenheter att till exempel kunna använda sig av kommunikationsutrustning eller att ta sådan från de placerade. Det handlar också om att utveckla andra möjligheter till rumsvisitation, kroppsvisitation och mycket annat. Vi återkommer i frågan.

Cyberhot mot Sverige

Anf. 96 GUSTAF GÖTHBERG (M):

Herr talman! Min fråga riktar sig till utrikesminister Tobias Billström.

Kontrollen över ny teknologi har blivit en avgörande komponent i utrikespolitiken och en del som kanske kan sägas definiera framtida internationella maktförhållanden.

Cyberhot i dag medför nya säkerhetsrisker också för Sverige. Detta innebär statliga, statsanknutna och även enskilda aktörer som gör sitt bästa för att ta sig in i våra digitala system i syfte att stjäla eller förstöra data och manipulera information. Det kan handla om myndigheters data-

Frågestund

baser, företags affärshemligheter, patent, ritningar eller enskilda människors korrespondens.

I detta och i denna stora omvälvning – vad gör regeringen för att hålla i och värna våra viktiga svenska intressen?

Anf. 97 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Det är precis som Gustaf Göthberg säger: Kontrollen över ny teknologi har blivit en avgörande komponent i utrikespolitiken. Den definierar också definitivt framtida maktförhållanden. Cyberhot är reella säkerhetsrisker för Sverige.

Så vad tänker vi då göra? När jag presenterade regeringens första utrikesdeklaration i början av året var en av nyheterna att utrikesförvaltningen kommer att prioritera cyberfrågorna. För att möjliggöra detta tillsatte vi i slutet av augusti Sveriges första sändebud för internationella cyberfrågor. Detta sändebud ska företräda Sverige inom EU, Nato och FN, i våra samarbeten med andra länder samt i dialogen med den privata sektorn.

Målet inom EU-samarbetet, som vi är fast beslutna om, är att få till stånd en öppen, fri, stabil och säker cybermiljö där mänskliga rättigheter, grundläggande friheter och rättsstatsprinciper respekteras. För att kunna uppnå en situation där vi har stabilitet i samhällen, ekonomisk tillväxt, välstånd och integritet är detta en nödvändighet.

Kulturministern och Svenska Samernas Riksförbund

Anf. 98 LOUISE THUNSTRÖM (S):

Herr talman! Svenska Samernas Riksförbund begärde i april ett enskilt möte med kulturminister Parisa Liljestränd. Efter tre månader kom svaret: Kulturministern har inte tid under detta år.

För närvarande pågår ett flertal viktiga processer som påverkar samerna. Detta kombinerat med upplevelsen av ökad polarisering gör att engagemang från ansvarig minister är av stor vikt.

Min fråga är om kulturministern kan tänka sig att prioritera om i sin kalender. Om inte – när planerar hon att träffa samernas största organisation?

Anf. 99 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Herr talman! Jag träffade SSR i våras i ett möte i samband med Jokkmokks marknad. Det var ett väldigt bra möte. Då bjöd jag också in dem till det samråd som vi höll lite senare under våren med flera av de samiska organisationerna. SSR hade inte möjlighet att delta vid detta samråd, vilket var olyckligt.

Men jag ser verkligen fram emot att ha en fortsatt dialog både med SSR och med övriga samiska organisationer. Jag vet att SSR har haft kontakt med tjänstemän inom Kulturdepartementet under perioden. Vi kommer naturligtvis att hålla ett samråd även denna termin, dit också SSR kommer att bjudas in.

Anf. 100 RASHID FARIVAR (SD):

Herr talman! I sin regeringsförklaring meddelade statsminister Ulf Kristersson att regeringen kommer att tillsätta en AI-kommission med uppdraget att ge riktlinjer kring AI:s möjligheter och risker.

Detta besked välkomnas varmt av Sverigedemokraterna med tanke på den centrala roll som AI-frågan har för Sveriges framtida teknikutveckling som en ledande industrination.

Vi ser dock fram emot ytterligare klarhet kring kommissionens uppdrag i detalj när det gäller dess centrala funktion inom AI-området, sammansättningen av kommissionen, kommissionens ledarskap och inte minst tidpunkten när kommissionen kommer att påbörja sitt arbete.

Därför skulle jag vilja fråga civilminister Erik Slottnér om han kan ge ytterligare klarhet kring de funderingar jag just nämnde.

Anf. 101 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Det korta och raka svaret på frågan är: Nej, egentligen inte här och nu. Men inom ganska kort tid hoppas jag kunna återkomma med fler förslag.

Jag tror att väldigt många välkomnar en AI-kommission, och det gläder mig att också Sverigedemokraterna gör det. Precis som ledamoten säger annonserades detta i regeringsförklaringen av statsministern. Det ska vara en kommission som främjar AI-utvecklingen men som också kommer med förslag på hur vi kan hantera de risker som ändå finns, inte minst vad gäller etisk hållbarhet.

Detta bereds nu på Finansdepartementet. Det är jag som civilminister som ansvarar för digitaliseringsfrågor, och därmed är det också jag som bereder frågan. Vi kommer att återkomma med både sammansättning och exakt uppdrag när ett sådant besked går att ge. Men en AI-kommission kommer att komma; det har nu statsministern sagt. Det gläder också mig väldigt mycket.

Socialtjänsten och kriminella gängs rekrytering av barn

Anf. 102 JOHAN HULTBERG (M):

Herr talman! Under regeringarna Löfven och Andersson växte den organiserade brottsligheten sig starkare. Den är nu på riktigt systemhotande, och den utmanar vårt fria och öppna samhälle.

Nu ser vi en våldsvåg i Stockholm och i Uppsala med ett stort antal skjutningar. Det är skjutningar som inte bara drabbar gängkriminella utan som också riktas mot deras oskyldiga anhöriga. De kriminella skyr inga medel. De är verkligen på riktigt inhemska terrorister, som måste knäckas.

För att knäcka de kriminella gängen krävs en mobilisering av såväl socialstaten som rättsväsendet, och det är precis vad den moderatledda regeringen nu gör. I går fattade den här kammaren beslut om förbättrade möjligheter till hemlig avlyssning, och i dag presenterade regeringen en historiskt stor satsning på rättsväsendet.

Frågestund

Hur mobiliseras socialtjänsten i arbetet med att återupprätta tryggheten? Vilka insatser gör socialtjänstministern för att förebygga kriminalitet och se till att inte fler unga och barn dras in i kriminalitet?

Anf. 103 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):
Herr talman! Tack, Johan Hultberg, för frågan! Svaret kräver egentligen en hel halvtimme för att kunna berätta om det batteri av åtgärder som regeringen just nu arbetar med för att säkerställa att vi täpper till rekryteringsmöjligheten och säkerställer att alla barn i Sverige får den uppväxt som de har rätt till, nämligen en uppväxt i trygghet.

Svensk socialtjänst är helt avgörande här. En av de viktigaste åtgärderna just nu är att säkerställa att vi får den nya socialtjänstlagen på plats. Den innebär att vi går från den reaktiva lagstiftning vi har, som är från 80-talet, till att nu ge socialsekreterarna möjlighet att arbeta förebyggande.

I detta ligger en rad olika saker. Det är också viktigt att vi arbetar med de sekretessfrågor som i dag hindrar bland andra socialtjänsten från att få relevant information som behövs för att i tid kunna göra insatser för att bryta utvecklingen och kunna hjälpa barn och unga i riktigt god tid.

Det kvinnliga medlingsnätverket

Anf. 104 LINNÉA WICKMAN (S):
Herr talman! År 2015 lanserade S-regeringen ett kvinnligt medlingsnätverk som en viktig del av den framgångsrika feministiska utrikespolitiken. Nätverket består av kvinnor som har expertkunskap inom diplomati och fredsbyggande och har bidragit till att stärka kvinnors roll i fredsprocesser runt om i världen. Det var också ett tydligt bidrag i genomförandet av FN:s resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet.

Kvinnor är kraftigt underrepresenterade i fredsförhandlingar, och det finns inget tvivel om att nätverket behövs. Trots detta har SD-regeringen valt att lägga nätverkets arbete vilande i väntan på en utvärdering som skulle ha varit klar den 30 juni i år men som inte går att hitta. Dessutom har regeringen valt att skära ned på resurserna till Folke Bernadotteakademien, där nätverket är placerat.

Min fråga går till utrikesministern: Ska vi tolka detta som att regeringen kommer att lägga ned det kvinnliga medlingsnätverket?

Anf. 105 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):
Herr talman! Vi vet att kopplingen mellan jämlikhet, jämställdhet och demokrati är stark. Jämställdhet handlar inte bara om kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter utan är också en effektiv åtgärd för positiv förändring. Kvinnligt deltagande i fredsprocesser har också visat sig leda till mer hållbar fred.

Det är dock viktigt att komma ihåg att Sverige därför också jobbar med flera olika globala jämställdhetsinsatser, däribland till kvinnorättsorganisationer. Sverige arbetar också för att öka kvinnors politiska representation och deltagande samt för att stärka kvinnors inflytande på olika nivåer i samhället. Det sker genom samarbete med både FN-organ och civilsamhällesorganisationer.

Sverige spelar också en ledande roll i det av USA initierade demokratitoppmötet, där vi ansvarar för arbetet med jämställdhet och demokrati.

Jag kan försäkra att Sveriges engagemang i de här frågorna kommer att förbli stort. Vi tycker att det är viktigt och angeläget.

Prot. 2023/24:4
14 september

Frågestund

Kompetens och säkerhet på Sis-hem

Anf. 106 MALIN HÖGLUND (M):

Herr talman! Min fråga går till socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall.

Under mina tidigare åtta år som socialnämndens ordförande har jag tillsammans med kollegor omhändertagit ganska många barn. Det är ett svårt arbete med många känslor. Ett barn rycks upp från sin familj, sin förskola eller skola och sina vänner med en intention om en bättre uppväxt på ett annat ställe.

Inga barn ska behöva växa upp i otrygghet. Familjehem är så nära man kan komma en bra uppväxtplacering. Satsning på familjehem görs i många kommuner, däribland min egen kommun Mora i Dalarna. Andra insatser där barn kan placeras är HVB-hem eller Sis.

Det sistnämnda, Sis, har varit i fokus under senare år. Kompetensen bland anställda och säkerheten på flera av hemmen är för låg. Vad gör socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall för att de som arbetar på Sis ska ha rätt kompetens och för att det ska vara en säker miljö för såväl anställda som barn och unga som är placerade där?

Anf. 107 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Jag tackar så mycket för frågan.

Vad regeringen just nu fokuserar starkt på är att lägga om hela politiken för att få ett paradigmskifte som syftar till att vi ska få ett förebyggande arbete som ska leda till att färre barn i det här landet institutionsplaceras. Det betyder att vi behöver se över hela ungdomsvårdskedjan, där HVB och Sis är viktiga delar.

Under tiden, här och nu, måste man också få bättre förutsättningar. Det innebär att vi bland annat har satsat 140 miljoner i ett kompetenslyft. Vi har gått från en vecka till nio veckor när det gäller Sis-personalens utbildning. Vi har också tittat på möjligheten att höja säkerheten genom att skynda på en utredning som ska göra att det inte längre blir möjligt för barn och unga att beställa droger, beställa vapen och iscensätta sina egna fritagningar. Det kan de nämligen i dag, och det är häpnadsväckande.

Till detta har regeringen lagt ut en rad utredningsuppdrag för att kunna förstärka möjligheten till visitationer och undersökningar för att säkerställa att vi inte har vapen och droger på våra Sis-hem och därmed göra det tryggt och säkert för våra barn.

Kreditförmedlares marknadsföring

Anf. 108 ANNA-BELLE STRÖMBERG (S):

Herr talman! Utredningen om överskuldsättning föreslår en hel del bra åtgärder. Men på en punkt tycker vi att man kunde gå längre, nämligen att föreslå skärpta regler för marknadsföring av krediter.

Bara för en vecka sedan, den 7 september, gick Konsumentverket ut med ett pressmeddelande. Man hade granskat sex välkända stora kreditförmedlare och riktade nu skarp kritik mot dessa bolag. Säljarna är otydliga med varför de ringer och stressar konsumenterna. Man hade hittat flera exempel där konsumenten varit tydlig med att hon eller han önskade bli skuldfri så snart som möjligt men där kreditförmedlaren pressat på och argumenterat för att konsumenten skulle välja en längre löptid än vad han eller hon önskade.

Min fråga till statsrådet Erik Slottnér är: Hur tänker statsrådet komma till rätta med den vilseledande marknadsföring av krediter som just nu pågår?

Anf. 109 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Jag tackar för frågan.

Jag har tidigare svarat på en fråga om just denna utredning. Den är nu under beredning. Den ska ut på remiss, och vi ska både samla in synpunkter på de förslag som har lämnats och höra om någonting saknas som vi bör ta med oss framöver.

Marknadsföring av krediter och så kallad aggressiv marknadsföring är ett problem. En del av orsaken till överskuldsättning är att man ger sig på hushåll som av olika skäl är sårbara för att dessa ska dra på sig stora överkulder. Detta är ett jätteproblem.

Just marknadsföring av krediter är det inte jag som civilminister som ansvarar för, även om jag som minister med ansvar för konsumentfrågor tog emot själva utredningen. Det ska också sägas att många av de förslag som utredningen kommer med ligger inom andra ministrars ansvarsområden. Just marknadsföring av krediter är ett sådant exempel, och därför måste den frågan ställas till ett annat statsråd.

Frågestunden var härmed avslutad.

Anf. 110 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Vi återupptar nu den här debatten. Före avbrottet för frågestund ställde Kadir Kasirga och Serkan Köse ett antal frågor till mig till följd av det svar jag redan givit.

Låt mig först säga att jag uppskattar engagemanget. Jag tror att det var Kadir Kasirga som sa att de avvikelser och brister som har uppkommit är helt oacceptabla. Jag delar den uppfattningen. Jag vill understryka att all taxiverksamhet ska bedrivas enligt gällande bestämmelser. Det är allvarligt att det förekommer brottslig verksamhet. Brott, fusk och missbruk måste bekämpas med träffsäkra och effektiva sanktioner.

Det nämndes att det behövs en signal till myndigheterna, exempelvis regleringsbrevsändringar. Låt mig dock vara tydlig gentemot ledamöterna, dem som lyssnar och myndigheterna: Taxitrafiklagen är tydlig med att Transportstyrelsen ska återkalla en taxiförarlegitimation om innehavaren

genom en brottslig gärning eller på grund av andra missförhållanden har visat sig olämplig att tjänstgöra som förare i taxitrafik.

Det är därför som jag i mitt svar säger att jag förutsätter att myndigheterna, Transportstyrelsen men förstås också Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten, ser till att samverka för att motarbeta detta. Det finns redan med i lagen, i förordningar och i myndigheternas arbetsuppgifter. Vi följer detta mycket noga. Det ska bli bättre.

Det är ytterst viktigt att se till att olämpliga förare snarast får sina tillstånd återkallade. De som har begått brott ska inte kunna fortsätta köra taxi. Allmänheten måste kunna känna sig trygga vid taxiresor.

På senare år har Transportstyrelsen utvecklat sina metoder för att återkalla tillstånd för yrkestrafikförare som har blivit dömda för brott. Det inkluderar taxiförare. Enligt den statistik jag har fått från Transportstyrelsen återkallar myndigheten i de flesta fall tillstånden, inklusive taxiförarlegitimationen, inom 30 dagar från att dom har vunnit laga kraft. Det är en tydlig förbättring jämfört med tidigare år. Jag välkomnar den men förutsätter samtidigt att Transportstyrelsen kontinuerligt ser över sina arbetsmetoder för att korta handläggningstiderna ännu mer.

Jag ser mycket allvarligt på uppgifter i medierna om att handläggning av ärendena inte alltid har fungerat som det är tänkt. Jag följer givetvis detta mycket noggrant. Alla ska kunna känna sig trygga om man reser med taxi, som det handlar om här.

Anf. 111 KADIR KASIRGA (S):

Herr ålderspresident! Tack för svaret, infrastrukturministern! Det gläder mig att ministern understryker att de oegentligheter som har uppdragats inte är acceptabla.

Herr ålderspresident! Digitaliseringen och uppkomsten av appbolagen har tillfört mycket positivt ur ett konsumentperspektiv. I dag kan man till exempel boka en taxi genom några tryck i en applikation och få en billig taxiresa. Det kan kännas bra med en billig taxiresa. Men det finns också en baksida av detta. Bakom den billiga taxiresan finns ofta en förare som kör i minst 12–16 timmar varje dag för att kunna få en lön som täcker utgifterna.

Jag har träffat många representanter för branschen – Svenska Taxiförbundet, Taxi Stockholm, Taxiunionen och Svenska Transportarbetareförbundet. Gemensamt för dessa aktörer är att de vill ha sjysta villkor, trygga anställningar och kollektivavtal som ger rätt till tjänstepension, sjuklön och semesterersättning.

Appbolagen och gigekonomin är här för att stanna. Därför blir det ännu viktigare att vi från politikens sida fortsätter arbeta för att de ska verka under ordnade former, med respekt för människors värdighet och med ansvarskänsla för samhället och för att förarna får rätt lön, rätt till semester och sjukersättning, helt enkelt en trygg anställning.

Statsrådet konstaterar själv i sitt svar att vissa taxiföretag inte följer reglerna och att det skapar ojämna konkurrensförhållanden gentemot företag som sköter sig. Det gläder mig att vi håller med varandra.

Herr ålderspresident! Statsrådet Andreas Carlson stannar dock vid bara ord. Det har tyvärr blivit en signaturmelodi. Han väljer att inte gå till handling. I min interpellation tar jag nämligen också upp det här med att göra

Prot. 2023/24:4
14 september

Svar på
interpellationer

en översyn. Det är viktigt att vi i politiken agerar när man har uppdagat de oegentligheter, utmaningar och problem som taxibranschen lyfter fram.

Avregleringen av taxibranschen har medfört stora utmaningar. Med tanke på de återkommande problemen anser Socialdemokraterna att det behövs en översyn av hela taxibranschen. Vi måste skapa förutsättningar för att säkerställa att förarna har grundläggande och bra arbetsvillkor och ett socialt skyddsnät.

Min fråga till statsrådet Andreas Carlson är: Vad tänker regeringen göra för att säkerställa att det ska råda rättvisa konkurrensförhållanden och att alla taxiföretag följer reglerna, så som statsrådet också har pekat på i sitt svar?

Anf. 112 SERKAN KÖSE (S):

Herr ålderspresident! Tack för svaret, statsrådet!

Jag vill understryka att taxibranschen i dag står inför många och komplexa utmaningar. Statsrådet har själv varit inne på det, och min kollega Kadir Kasirga har redogjort väl för det. Dessa utmaningar omfattar alltifrån bristande lönsamhet till undermåliga arbetsvillkor och växande fragmentering av arbetsmarknaden.

Teknologiska framsteg är bra. Gigekonomin kan som sagt vara bra. Men framväxten inom taxibranschen har gett upphov till nya aktörer, bland annat de digitala plattformar som vi pratar om. Dessa aktörer har i många fall kringgått gällande arbetsrättsliga regler, vilket har förvärrat de redan osäkra arbetsförhållandena i branschen.

Jag anser, liksom min kollega Kadir Kasirga, att det är hög tid att adressera dessa komplexa utmaningar genom att göra en genomgripande översyn. Den är nödvändig, statsrådet. En sådan analys behöver ta ett helhetsgrepp om branschen snarare än att enbart fokusera på isolerade aspekter av situationer inom branschen.

Jag vill också understryka att taxibranschen är en del av det svenska samhället. Det är vår skyldighet att se till att den är både ordnad och välreglerad. En säker, effektiv och lönsam taxibransch är inte bara möjlig att uppnå. Det är en absolut nödvändighet.

Jag vill därför ställa två frågor till statsrådet. Med tanke på de negativa konsekvenser som vi ser i dag till följd av taxibranschens avreglering på 90-talet undrar jag om statsrådet avser att vidta några åtgärder för att skapa ordning och reda i taxibranschen.

Sist men inte minst undrar jag, med tanke på taxibranschens centrala roll när det gäller integrationen i samhället, vilka åtgärder statsrådet tänker vidta för att säkerställa att den tekniska utvecklingen och gigekonomin inte försämrar villkoren och för att se till de som är mest sårbara på arbetsmarknaden skyddas.

Anf. 113 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr ålderspresident! Jag noterar att vi är överens om det jag sa i mitt inledande svar. Att vissa taxiföretag inte följer reglerna är oacceptabelt. Det riskerar att skapa ojämna konkurrensförhållanden gentemot de företag som sköter sig. Det påverkar även situationen negativt för förare, vilket ledamöterna tar upp, och även för kunder.

Öppningen av taxitrafikmarknaden 1990 har ändå gynnat taxikunderna, främst genom att resenärers väntetid för att få tag i taxi minskade. Båda ledamöterna pekar på vissa positiva effekter av en öppen taximarknad. Men det visade sig också att det krävdes kompletterande åtgärder för att komma till rätta med problem. Det har gjorts en hel del sedan 90-talet. En rad regeländringar genomfördes för att minska skatteundandragande, annat fusk och överprissättning som har funnits i branschen. Jag tycker alltså att vi inte ska glömma bort alla positiva effekter som marknadsöppningen har haft för taxikunder och de åtgärder som har vidtagits.

Det kan finnas ett behov av att se över vissa regelverk som styr taxitrafiken. Det finns förslag i exempelvis betänkandet *Kontroller på väg* där det föreslogs att en översyn av den nationella vilotidsförordningen borde genomföras. Det finns en del andra sådana förslag som jag förstår inte på förhand är emot att titta närmare på.

Men det allra viktigaste är att vi har väl utvecklade regler och att det finns en bra kontroll av att de efterlevs. Regelefterlevnaden är oerhört angelägen och viktig. Där vill jag påminna om att regeringen på onsdag i nästa vecka kommer att återkomma med hela budgeten. Men redan nu har det aviserats historiskt stora satsningar på rättsväsendet, på polis, på åklagare och på domstol, med brottsoffer i fokus. Det är en grundförutsättning för att polis och åklagare ska kunna samarbeta med Transportstyrelsen för att få undan de brister som har uppdragats.

Jag rapporterade här att tiderna har kortats, utifrån den statistik som nu finns. Men jag är inte nöjd.

I Sverige måste det vara en självklarhet att alla – kvinnor och tjejer, män och killar – tryggt kan ta sig hem en kväll utan att känna oro eller än värre utsättas för fara. Regeringen ser nu till att Transportstyrelsen i samarbete med andra myndigheter agerar och gör det som krävs för att säkerställa den tryggheten. Olämpliga förare måste snarast få sina tillstånd återkallade, och de som begår brott ska inte kunna fortsätta köra taxi.

Anf. 114 KADIR KASIRGA (S):

Herr ålderspresident! Tack för svaret, minister Andreas Carlson!

Låt mig återigen understryka vikten av sjysta villkor för samhällsnyttan. Genom att välja taxibolag som har sjysta villkor och kollektivavtal bidrar du till att främja en rättvis och hållbar arbetsmarknad. Det gynnar inte bara förarna utan har även positiva effekter för samhället som helhet. En välfungerande taxibransch med trygga anställningar kan också bidra till ekonomisk stabilitet och minskad ojämlikhet.

Genom att välja taxibolag med sjysta villkor kan du vara trygg i vetenskapen om att du stöder en bransch där förarnas välbefinnande och trygghet är prioriterad. Det är ett sätt att visa att du värderar den svenska modellen med en rättvis och hållbar arbetsmarknad.

Jag hoppas verkligen att vi kan komma överens om att trygga anställningar med sjysta villkor är viktigt för alla aktörer – både de som verkar inom plattformsjobb och gigjobb och de traditionella, etablerade taxibolagen. Det behövs en klar och tydlig signal från regeringens sida.

Det har nu uppdagats flera gånger att det finns brister och att oegentligheter förekommer, och därför behövs handlingskraft i den här frågan. Det räcker tyvärr inte att bara leverera ord, statsrådet Andreas Carlson.

Som min riksdagskamrat Serkan Köse påpekade behövs det en översyn för att få ordning och reda i branschen. Jag är säker på att ett sådant initiativ också skulle välkomnas av aktörerna.

Anf. 115 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr ålderspresident! Tack, Serkan Köse och Kadir Kasirga för dialogen i den här debatten!

Låt mig upprepa att det är ytterst viktigt att se till att olämpliga förare snarast får sina tillstånd återkallade. De som har begått brott ska inte kunna fortsätta köra taxi. Alla måste kunna känna sig trygga vid taxiresor.

Det är flera myndigheter som har ett ansvar när det gäller kontroll och tillsyn av taxiverksamhet. Myndigheternas uppdrag är lite olika, men för att komma till rätta med fusk krävs att de samarbetar. Jag har tidigare nämnt Transportstyrelsen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Låt mig också påminna om att Tidöavtalet innebär ett paradigmskifte i synen på hur den organiserade, systemhotande brottsligheten ska bekämpas. Brott, fusk och missbruk måste bekämpas med träffsäkra och effektiva sanktioner. Det pågår ett omfattande reformarbete på flera olika departement för att förverkliga intentionerna med Tidöavtalet kopplade till arbetslivskriminalitet.

Regeringen ser allvarigt på arbetslivskriminaliteten och att människor blir utnyttjade på arbetsmarknaden. Den ofta gränsöverskridande arbetslivskriminaliteten skapar stor otrygghet, snedvrider konkurrensen och är en betydande inkomstkälla för organiserad ekonomisk brottslighet. Vi kan inte blunda för det heller i det avseende som vi i dag diskuterar.

Regeringen bevakar detta noga. Myndigheterna har redan ett pågående arbete, och det ingår i deras instruktioner med tanke på att det är tydligt i lagstiftning och förordning. Jag ser fram emot fortsatt god dialog med riksdagens ledamöter kring det som vi har enats om. Det är oacceptabla brister som måste åtgärdas för att alla ska kunna känna sig trygga när de åker taxi.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 10 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Proposition

2023/24:4 EU:s kapitaltäcknings- och krishanteringsregelverk – några förtydliganden

EU-dokument

COM(2023) 331 Ändrat förslag till rådets beslut om ändring av beslut (EU, Euratom) 2020/2053 om systemet för Europeiska unionens egna medel

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 13 september

2023/24:1 Konsekvens i kommunernas tolkning av nya byggregler

av *Denis Begic* (S)

till statsrådet *Andreas Carlson* (KD)

2023/24:2 Risk för ökat arbete för mark- och miljödomstolarna

av *Denis Begic* (S)

till statsrådet *Andreas Carlson* (KD)

2023/24:3 Upprätthållande av kvalitets- och hållbarhetsstandarder

av *Denis Begic* (S)

till statsrådet *Andreas Carlson* (KD)

§ 12 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 13 september

2022/23:951 Myggbekämpning vid nedre Dalälven

av *Jim Svensk Larm* (S)

till statsrådet *Romina Pourmokhtari* (L)

2022/23:953 Anmälningsspliktens omfattning

av *Niels Paarup-Petersen* (C)

till statsrådet *Maria Malmer Stenergard* (M)

2022/23:955 Ekonomiska incitament för förnybar elproduktion

av *Rickard Nordin* (C)

till statsrådet *Romina Pourmokhtari* (L)

2022/23:952 Demokratin i Guatemala

av *Tomas Eneroth* (S)

till statsrådet *Johan Forssell* (M)

2022/23:954 Ett mål för antalet nya kärnkraftsreaktorer

av *Linus Lakso* (MP)

till statsrådet *Romina Pourmokhtari* (L)

2022/23:958 Uranbrytning i Sverige

av *Tobias Andersson* (SD)

till statsrådet *Romina Pourmokhtari* (L)

2022/23:959 Problem för ukrainare utan personnummer

av *Kadir Kasirga* (S)

till statsrådet *Maria Malmer Stenergard* (M)

2022/23:956 Åtgärder inom ramen för pausen av vattenkraftens miljöprövning

av *Rickard Nordin* (C)

till statsrådet *Romina Pourmokhtari* (L)

2022/23:960 Svenskar med dagpenge i Danmark

av *Rasmus Ling* (MP)

till statsrådet *Jessika Roswall* (M)

2022/23:961 Bostadsanpassningsbidraget

av *Laila Naraghi* (S)

till statsrådet Camilla Waltersson Grönvall (M)

2022/23:962 Fortsatt användning av växtskyddsmedel

av *Daniel Bäckström* (C)

till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2022/23:963 Besked till väghållare som fått sina vägar förstörda i sommar

av *Jim Svensk Larm* (S)

till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2022/23:964 Insatser för regndrabbade lantbrukare norr och söder om Mälaren

av *Daniel Bäckström* (C)

till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

2022/23:965 Kontroll av narkotika i avloppsvatten

av *Fredrik Lundh Sammeli* (S)

till socialminister Jakob Forssmed (KD)

2022/23:966 Samordnare för omställningsstudiestödet

av *Niklas Sigvardsson* (S)

till utbildningsminister Mats Persson (L)

2022/23:969 Åtgärder för att minska tobakens skadeverkningar

av *Isak From* (S)

till socialminister Jakob Forssmed (KD)

2022/23:967 Regelverk för körkortsindragning vid synfälsbortfall

av *Serkan Köse* (S)

till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2022/23:968 Psykiskt våld mot barn

av *Laila Naraghi* (S)

till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

§ 13 Kammaren åtskildes kl. 15.25.

Sammanträdet leddes

av talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.57,

av förste vice talmannen därefter till och med § 9 anf. 110 (delvis) och

av tjänstgörande ålderspresidenten Lars Mejern Larsson därefter till dess slut.

Vid protokollet

LENA LINDBÄCK

/Olof Pilo

§ 1 Ärenden för hänvisning till utskott	1
§ 2 Svar på interpellation 2022/23:392 om snabbhetspremien i föräldraförsäkringen	1
Anf. 1 Statsrådet ANNA TENJE (M).....	1
Anf. 2 ANNIKA HIRVONEN (MP).....	2
Anf. 3 CAROLINE HÖGSTRÖM (M)	3
Anf. 4 Statsrådet ANNA TENJE (M).....	4
Anf. 5 ANNIKA HIRVONEN (MP).....	5
Anf. 6 CAROLINE HÖGSTRÖM (M)	5
Anf. 7 Statsrådet ANNA TENJE (M).....	6
Anf. 8 ANNIKA HIRVONEN (MP).....	6
Anf. 9 Statsrådet ANNA TENJE (M).....	7
§ 3 Svar på interpellation 2022/23:411 om Försäkringskassans anslag	7
Anf. 10 Statsrådet ANNA TENJE (M).....	7
Anf. 11 ÅSA ERIKSSON (S).....	8
Anf. 12 JONATHAN SVENSSON (S)	9
Anf. 13 Statsrådet ANNA TENJE (M).....	10
Anf. 14 ÅSA ERIKSSON (S).....	11
Anf. 15 JONATHAN SVENSSON (S)	12
Anf. 16 Statsrådet ANNA TENJE (M).....	12
Anf. 17 ÅSA ERIKSSON (S).....	13
Anf. 18 Statsrådet ANNA TENJE (M).....	14
§ 4 Svar på interpellation 2022/23:415 om fartkameror för att bekämpa brott	14
Anf. 19 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	14
Anf. 20 RASMUS LING (MP).....	15
Anf. 21 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	16
Anf. 22 RASMUS LING (MP).....	17
Anf. 23 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	17
Anf. 24 RASMUS LING (MP).....	18
Anf. 25 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	18
§ 5 Svar på interpellation 2022/23:420 om fiskekvoter i Östersjön.....	19
Anf. 26 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	19
Anf. 27 BEATRICE TIMGREN (SD).....	20
Anf. 28 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	21
Anf. 29 BEATRICE TIMGREN (SD).....	22
Anf. 30 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	22
Anf. 31 BEATRICE TIMGREN (SD).....	23
Anf. 32 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	23
§ 6 Svar på interpellation 2022/23:414 om reparationsstöd efter översvämningar	23
Anf. 33 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	23
Anf. 34 LARS ISACSSON (S).....	24
Anf. 35 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	25
Anf. 36 LARS ISACSSON (S).....	26

Anf. 37 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	26
Anf. 38 LARS ISACSSON (S)	26
Anf. 39 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	27
§ 7 Svar på interpellation 2022/23:416 om en tryggare	
taxibransch	27
Anf. 40 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	27
Anf. 41 KADIR KASIRGA (S)	28
Anf. 42 SERKAN KÖSE (S)	29
(forts. § 9)	29
Ajournering	30
Återupptaget sammanträde	30
§ 8 Frågestund	30
Anf. 43 FÖRSTE VICE TALMANNEN	30
<i>Informationsplikten och bilden av Sverige</i>	30
Anf. 44 ALEXANDRA VÖLKER (S)	30
Anf. 45 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	30
Anf. 46 ALEXANDRA VÖLKER (S)	31
Anf. 47 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	31
<i>Statliga kulturinstitutioners byggnader</i>	31
Anf. 48 RUNAR FILPER (SD)	31
Anf. 49 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	31
Anf. 50 RUNAR FILPER (SD)	32
Anf. 51 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	32
<i>Regeringens stöd för kvinnor i Iran</i>	32
Anf. 52 HÅKAN SVENNELING (V)	32
Anf. 53 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	32
Anf. 54 HÅKAN SVENNELING (V)	33
Anf. 55 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	33
<i>Omhändertaganden av barn</i>	33
Anf. 56 MARTINA JOHANSSON (C)	33
Anf. 57 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M)	34
Anf. 58 MARTINA JOHANSSON (C)	34
Anf. 59 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M)	34
<i>Jerusalems status</i>	34
Anf. 60 JACOB RISBERG (MP)	34
Anf. 61 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	35
Anf. 62 JACOB RISBERG (MP)	35
Anf. 63 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	35
<i>AI och kultur</i>	35
Anf. 64 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M)	35
Anf. 65 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	36
Anf. 66 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M)	36
Anf. 67 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	36
<i>Sveriges relation till Israel</i>	37
Anf. 68 JOAR FORSSELL (L)	37
Anf. 69 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	37
Anf. 70 JOAR FORSSELL (L)	37
Anf. 71 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	37

<i>Informationsplikten och socialtjänstens personal</i>	38
Anf. 72 MARCUS WENNERSTRÖM (S)	38
Anf. 73 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	38
<i>Förslaget om ett skuldregister</i>	38
Anf. 74 ANGELICA LUNDBERG (SD)	38
Anf. 75 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD)	39
<i>Skydd av Chiles vattentäkter</i>	39
Anf. 76 LORENA DELGADO VARAS (V).....	39
Anf. 77 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	39
<i>Nato och Turkiets krav på Sverige</i>	40
Anf. 78 KERSTIN LUNDGREN (C)	40
Anf. 79 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	40
<i>Klimat och säkerhetspolitik</i>	40
Anf. 80 ELIN SÖDERBERG (MP).....	40
Anf. 81 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	41
<i>Arbetet med det nya mediestödet</i>	41
Anf. 82 PETER OLLÉN (M)	41
Anf. 83 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	41
<i>Digitala samhällstjänster</i>	41
Anf. 84 GUNILLA SVANTORP (S)	41
Anf. 85 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD)	42
<i>Farliga kemikalier i importerade leksaker</i>	42
Anf. 86 MARTIN WESTMONT (SD).....	42
Anf. 87 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD)	42
<i>Myggbekämpning vid nedre Dalälven</i>	43
Anf. 88 MALIN BJÖRK (C).....	43
Anf. 89 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD)	43
<i>Regeringens främjande av Ukrainas sak</i>	43
Anf. 90 BORIANA ÅBERG (M).....	43
Anf. 91 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	44
<i>Industrietableringar och statligt stöd till kommuner</i>	44
Anf. 92 FREDRIK STENBERG (S)	44
Anf. 93 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD)	44
<i>Kroppskameror och Sis-personalens trygghet</i>	45
Anf. 94 CARITA BOULWÉN (SD)	45
Anf. 95 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	45
<i>Cyberhot mot Sverige</i>	45
Anf. 96 GUSTAF GÖTHBERG (M).....	45
Anf. 97 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	46
<i>Kulturministern och Svenska Samernas Riksförbund</i>	46
Anf. 98 LOUISE THUNSTRÖM (S)	46
Anf. 99 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	46
<i>En AI-kommission</i>	47
Anf. 100 RASHID FARIVAR (SD).....	47
Anf. 101 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD)	47
<i>Socialtjänsten och kriminella gängs rekrytering av barn</i>	47
Anf. 102 JOHAN HULTBERG (M)	47

Anf. 103 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	48
<i>Det kvinnliga medlingsnätverket</i>	48
Anf. 104 LINNÉA WICKMAN (S).....	48
Anf. 105 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	48
<i>Kompetens och säkerhet på Sis-hem</i>	49
Anf. 106 MALIN HÖGLUND (M).....	49
Anf. 107 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	49
<i>Kreditförmedlares marknadsföring</i>	49
Anf. 108 ANNA-BELLE STRÖMBERG (S)	49
Anf. 109 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD).....	50
§ 9 (forts. från § 7) Svar på interpellation 2022/23:416 om en tryggare taxibransch	50
Anf. 110 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	50
Anf. 111 KADIR KASIRGA (S)	51
Anf. 112 SERKAN KÖSE (S)	52
Anf. 113 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	52
Anf. 114 KADIR KASIRGA (S)	53
Anf. 115 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	54
§ 10 Bordläggning	54
§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar	55
§ 12 Anmälan om skriftliga svar på frågor	55
§ 13 Kammaren åtskildes kl. 15.25.	56